

Sjeldne fugler i Norge i 2019

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

Gråhodevipe (Grey-headed Lapwing, *Vanellus cinereus*) Gjervoldsøy, Arendal (AA) 3. mai 2019. Denne arten var det første av flere tilskudd på den norske A-listen dette året. Foto: Bjørn Mo.

Tor Olsen

Dette er årsrapport nr. 44 fra NSKF. Denne rapporten presenterer først og fremst funn fra 2019, men 16 funn fra tidligere år er også inkludert.

Saksbehandlingen

Den ordinære saksbehandlingen omfatter totalt 241 ferdigbehandlede funn, hvorav 224 publiseres som tilstrekkelig dokumentert i denne rapporten. Av disse gjaldt to hybrider og seks ble plassert i kategoriene C, D eller E. Komiteen vurderte 17 funn som utilstrekkelig dokumentert for inkludering i den norske funnstatistikken. Det presiseres at disse funnene ikke nødvendigvis representerer feilbestemte fugler. De fleste er mangelfullt beskrevet og/eller dokumentert, og vil på det grunnlaget ikke inngå i den offisielle norske funnstatistikken.

I tillegg til den ordinære saksbehandlingen har den samlede funnmassen av ubestemte mongol-/ørkenlo *Charadrius mongolus/leschenaultii* blitt revurdert. En håndfull andre enkeltfunn har også blitt revurdert, blant annet er noen arter amerikanske spurvefugler vurdert på nytt mht. kategorisering. Resultatene av revurderingene presenteres lengst bak i rapporten. Flere vil nok fortsatt savne funn av gulbeinmåke *Larus michahellis* i denne rapporten ettersom det er rapportert flere funn fra rapportåret. NSKF jobber med å sette klare krav til hva som er tilstrekkelig dokumentasjon for publisering siden gulbeinmåke kan være vanskelig å skille fra andre stormåkearter. I den forbindelse står alle funn fra rapportåret fremdeles på vent.

Nye taksa for Norge

I denne rapporten presenteres fem arter som er nye på den norske A-listen. Med dette står den offisielle norske artslisten (kategoriene A–C), inkludert tre ubestemte taksa, på 515 arter pr. 2019. Økningen i totalantallet i forhold til forrige NSKF-rapport skyldes i stor grad at endring av taksonomisk autoritet (se Olsen 2021) medførte en rekke oppdelinger og sammenstillinger av arter. I tillegg er det gjort endringer i kategorisering og revurderinger som også påvirker totalantallet.

De fire nye artene på den norske A-listen i 2019 var gråhodevipe *Vanellus cinereus* Gåresund, Arendal, Aust-Agder fra 2. til 4. mai, topplunde *Fratercula cirrhata* Nordhamna, Bjørnøya 13. juli, taigafluesnapper *Ficedula albicilla* Sula, Frøya, Trøndelag 26. september og østgulerle *Motacilla tschutschensis* Stråholmen, Kragerø, Telemark 27. oktober. I tillegg kommer et funn av steinfink *Bucanetes mongolicus* fra Åndalsnes, Rauma, Møre og Romsdal 19. oktober 2018. Dette funnet er tidligere feilaktig publisert som trompeterfink *B. githagineus*.

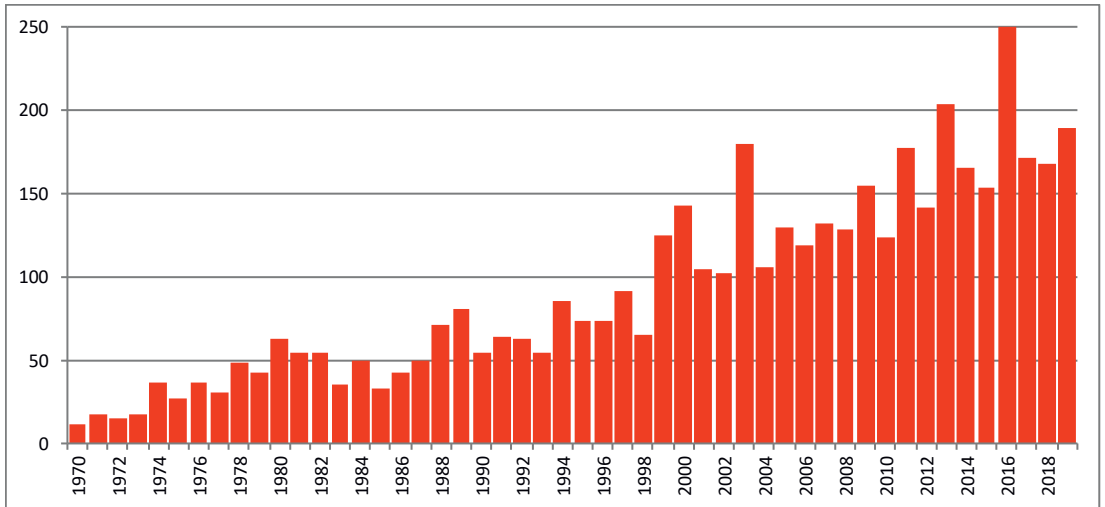
Et meget uventet funn fra rapportåret, og ny art for Norge og Europa, var askedrongo *Dicrurus leucophaeus* fra Bleik, Andøy, Nordland fra ca. 11. til 20. juni. Imidlertid er det en viss usikkerhet rundt opphavet til denne fuglen og funnet er derfor plassert i kategori D. Opphavet til en GPS-merket munkegribb *Aegypius monachus* som fartet over store deler av Sør-Norge fra 18. mai og ut året er det derimot ingen tvil om. Denne fuglen utgjør det første funnet av arten i Norge, men er plassert i kategori E.

Hovedtrekk fra forekomsten

Den geografiske fordelingen av sjeldne fugler i Norge i 2019 fulgte det samme mønsteret som i de foregående årene. Det høyeste antallet rariteter ble sett i Rogaland, med Vest-Agder på andreplass og Nordland på tredjeplass. Tabell 1 oppsummerer alle funn som presenteres i denne rapporten, fordelt på fylker og rapportområder. Rapportåret 2019 plasserer seg blant de mest sjeldenhetsrike årene noensinne, bare overgått av 2013 og 2016 når man ser på antall funn (Figur 1). Også med hensyn til antall nasjonalt sjeldne arter observert var 2019 blant de mest sjeldenhetsrike årene noensinne.

Tabell 1. Oppsummering av publiserte funn som presenteres i denne rapporten, fordelt på fylker/rapportområder og år. Funn av (antatt) samme individ i flere fylker summeres som kun ett funn på nederste rad. *Accepted records in this report sorted by year and county.*

Fylke/område	Før 2019	2019	Sum
Svalbard og Jan Mayen	1	5	6
Havområdene	-	-	-
Finnmark	-	8	8
Troms	-	1	1
Nordland	-	16	16
Trøndelag	2	15	17
Møre og Romsdal	3	10	13
Sogn og Fjordane	1	5	6
Hordaland	-	7	7
Rogaland	1	74	75
Vest-Agder	2	38	40
Aust-Agder	-	4	4
Telemark	-	9	9
Vestfold	3	11	14
Buskerud	-	4	4
Oppland	-	2	2
Hedmark	-	2	2
Oslo og Akershus	1	6	7
Østfold	2	8	10
Totalt	16	208	224

Figur 1. Årlig antall publiserte NSKF-funn fra 1970 til 2019. Nye funn av arter og underarter i kategoriene A og C som har vært på rapporteringslisten i hele perioden er inkludert. Annual number of accepted records (Cat. A and C) from 1970 to 2019.

Figur 2 viser funn gjennom rapportåret. Dette histogrammet følger stort sett det forventede mønsteret med et par notable avvik. Fremfor alt er forekomsten av sjeldne arter i slutten av april verdt å merke seg. Denne tidagersperioden ble den beste i hele 2019 med hensyn på ankomst av sjeldne arter. Dette kan ses i sammenheng med en varmebølge som gav gode forhold for forlenget vårtrekk. I likhet med de to foregående årene gav høsten et magrere utbytte enn man kan forvente i et normalår. Man skal være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner, men for iherdige feltslitere på de fleste av «bombeøyene» langs vestkysten er det nok liten tvil om at 2019 neppe går inn i historien som et høydepunkt. Dette gjelder i særdeleshet kysten av Midt- og Nord-Norge, der den tradisjonelle «bombeuka» i slutten av september gav lite belønning og medvirker til at Nordland har færre funn enn det som har vært normalen de senere år. Dette kan eksemplifiseres med at relativt regelmessige høst-sjeldenheter som stargsanger *Helopsaltes certhiola* og tundrapiplerke *Anthus gustavi* ikke ble påtruffet i 2019.

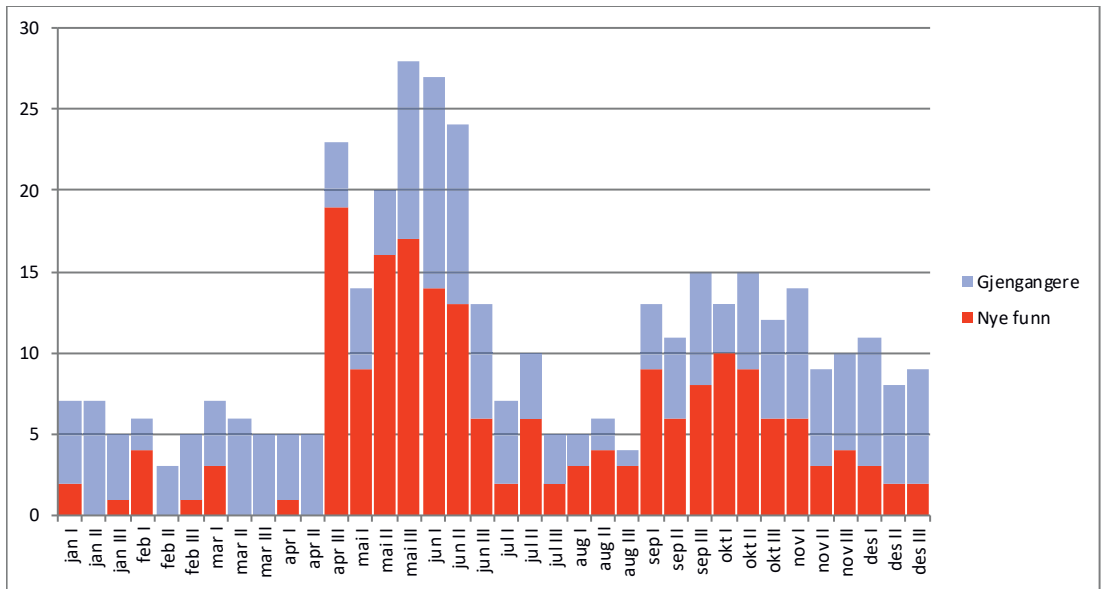
I denne rapporten presenteres en rekke nye funn av arter og underarter som er sett bare et fåtall ganger tidligere i Norge. Arter med færre enn ti tidligere funn er (funnummer i parentes): sibirsjørre *Melanitta stejnegeri* (7.), amerikansvartand *M. americana* (5.), ørkenlo (8.), stylte-

snipe *Calidris himantopus* (8.), gulbrystsnipe *C. bairdii* (8.), plystresnipe *Tringa melanoleuca* (2.), orientbrakksvale *Glaucopis trichas* (3.–4.), hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybrida* (9.), dverggrørdrum *Ixobrychus minutus* (8.), topphegre *Ardeola ralloides* (2.), kuhegre *Bubulcus ibis* (10.), brunvarsler *Lanius cristatus* (5.), rødøyevireo *Vireo olivaceus* (3.), bleksanger *Iduna pallida* (7.–8.), rødbrystsanger *Curruca iberiae* (5.), brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus* (5.), østlig svartrødstjert *Phoenicurus ochruros phoenicuroides* (7.), gråhodespurv *Emberiza spodocephala* (4.) og hvitkronespurv *Zonotrichia leucophrys* (2.).

Flere av de mer regulært forekommende sjeldenhetene opptrådte i rekordantall i løpet av rapportåret. Følgende arter satte ny årsrekord eller tangerte tidligere rekorder i 2019 (antall funn/individer i parentes): ringand *Aythya collaris* (8), sibirlo *Pluvialis fulva* (6), kanadahettemåke *Chroicocephalus philadelphia* (3), aftenfalk *Falco vespertinus* (12/14), rødhodevarsler *L. senator* (4) og kornspurv *E. calandra* (8/13).

Råd til observatørene

All rapportering til NSKF skjer nå digitalt, fremfor alt via rapporteringsmodulen i artsobservasjoner.no, og vi oppfordrer alle til å benytte seg av denne muligheten. Rapporteringsskjema og liste over hvilke arter som skal

Figur 2. Alle funn fra 2019 fordelt på tidagersperioder. All accepted records from 2019 by ten-day period. Red colour indicates new records, blue returning birds and long-stayers.

behandles av NSKF finnes også på komiteens nettside. Vi minner om at vi helst mottar så detaljerte rapporter som mulig, med beskrivelse av hvert enkelt individ og eventuelle bilder i høy oppløsning. Henvisning til bilder som ligger på Internett er ikke tilstrekkelig, da de oftest har lav oppløsning og kan forsvinne når nettadresser endres. Husk at funnomstendigheter som observasjonsavstand, værforhold og optikk kan være avgjørende for NSKFs vurderinger. For fugler som blir fanget og ringmerket kreves biometriske mål.

Innleveringsfrist

Observasjoner som ønskes publisert i førstkomende NSKF-rapport må være komiteen i hende innen 1. mars året etter observasjonsåret. Det ideelle er imidlertid om rapporter sendes inn så snart som mulig etter observasjonen slik at komiteen får mulighet til å jobbe jevnt gjennom hele året. NSKF oppfordrer som vanlig alle til å hjelpe til med å komplettere funnstatistikken ved å sende inn rapporter på både nye observasjoner og eldre funn som ikke tidligere har vært publisert.

Endringer på rapporteringslisten

Fra og med 1. januar 2020 skal funn av aftenfalk ikke lenger vurderes av NSKF. Observatører

oppfordres til fortsatt å rapportere og dokumentere funn av arten iht. krav gitt av de enkelte lokale rapport- og sjeldenhetskomiteene (LRSK).

Systematikk og taksonomi

NSKF og NOFs øvrige komiteer har nylig besluttet å endre taksonomiske retningslinjer fra Association of European Records and Rarities Committees / Taxonomic Advisory Committee (AERC/TAC) til IOC World Bird List. Se Olsen (2021 a) for nærmere omtale av denne beslutningen og hvilke implikasjoner dette har for listen over taksa påtruffet i Norge. Se også vår nettside birdlife.no/nskf og IOCs nettside worldbirdnames.org. Denne rapporten er basert på versjon 11.1 av IOC-listen.

Komiteens sammensetning og arbeid

NSKFs medlemmer er: Thorstein Holtskog (Telemark/Rogaland), Sindre Molværsmyr (Akershus/Hordaland), Tor Olsen (Rogaland), Klaus Maløya Torland (Vest-Agder), Bjørn Olav Tveit (Akershus) og Andreas Winnem (Trøndelag). Siden forrige rapport ble utgitt har komiteen avholdt ett møte, på Lista i november 2020. En stor andel av sakene blir imidlertid ferdigbehandlet utenom de regulære møtene, fremfor alt gjennom NSKF-modulen i artsobservasjoner.no, men også ved hjelp av

Fire funn i 2019 i Norge av rødhodevarsler (Woodchat Shrike, *Lanius senator*) ble ny årsrekord. Ungfuglen på bildet er fotografert på Fedje (HO) 15. oktober 2019 av Asgeir Askeland.

andre nettløsninger slik som Skype. For å ta kontakt med NSKF, bruk e-postadressen nskf@birdlife.no.

Takksigelser

Geir Mobakken og Håvar Hveding takkes for korrekturlesning og verdifulle innspill til rapporten. NSKF ønsker også å takke alle som har sendt inn beskrivelser, bilder og annen dokumentasjon på sine observasjoner. Uten denne kollektive innsatsen ville vår kunnskap om sjeldne arters forekomst i Norge vært mye dårligere.

Forklaring til artsgjennomgangen

I den påfølgende oversikten er oppsettet gjort i følgende system: (1) den aktuelle artens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes (*i*) funn/individer frem til og med 1974, (*ii*) funn/individer i perioden fra og med 1975, (*iii*) funn fra rapportåret 2019), (4) år, (5) fylke, (6) antall, alder, kjønn og funnomstendigheter, (7) lokalitet og kommune, (8) funndato, (9) * bak funndato angir belegg, mens følgende symbol angir beleggets form (F = fotografi, V = video, L = lydopptak, DNA = DNA-analyser, GPS = GPS-sporing), (10) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (11) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (12) funnkommentarer. For ringmerkede individer benyttes forkortelsen «rm.», mens det for syngende individer benyttes «sy.».

Antall funn og individer er vurdert skjønnsmessig i de tilfeller der ett individ kan ha opptrådt på flere forskjellige lokaliteter, eller det har vært mer enn ett funn av en art på samme lokalitet. NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme individ(er) regnes som forskjellige individer og teller som to eller flere funn; trolig samme individ(er) regnes som samme individer og teller som ett funn; samme individ(er), der dokumentasjon eller opplysninger gjør det sikkert eller overveiende sannsynlig at det dreier seg om samme individ.

Aldersangivelser følger kalenderåret: 1K betyr en fugl i sitt første kalenderår, 1K+ betyr en fugl i sitt første kalenderår eller eldre (alder ukjent), 2K betyr en fugl i sitt andre kalenderår, osv. Fjærdraktsystemet er benyttet der dette er mer hensiktsmessig, f.eks. pull. = pullus (dununge før første fjærdrakt), juv. = juvenil (flygedyktig ungfugl i sin første komplette fjærdrakt), subad. = subadult (en fugl som er eldre enn juvenil, men ennå ikke i voksen drakt) og ad. = adult (en voksen, utfarget fugl).

Det kan være verdt å merke seg at gamle fylkes- og kommunenavn er brukt i denne rapporten, siden sammenslåinger som trådte i kraft fra og med 2020 ikke var implementert i rapportåret.

Rødhalsgås (Red-breasted Goose, *Branta ruficollis*) sammen med en hvitkinngås (*B. leucopsis*, t.v.) Fornebu, Bærum (OA) 22. april 2019. To dager etter at bildet ble tatt ble rødhalsgåsa fanget inn, fargemerket og fjærprøver ble tatt. Isotop-analyser av fjærene viste utover rimelig tvil at fuglen har sin opprinnelse i Sibir. Foto: Morten Bergan.

Funn i kategori A

Rødhalsgås *Branta ruficollis* (0, 20/22, 1)

2019 ØSTFOLD: 2K Jeløy radio, Jeløya, Moss 27.–29.4* (F) (*S. Olavsén, B. R. Eriksen mfl.).
AKERSHUS: 2K rm. Storøya, Fornebu, Bærum 21.–25.4* (F) (*G. S. Andersen mfl.).

(Vest-Sibir, spesielt Taimyrhalvøya; overvintrer i Sørøst-Europa). Observasjonene fra Fornebu og Jeløya dreier seg om samme individ, en fugl som holdt seg sammen med de lokale hvitkinngjessene *B. leucopsis*. Denne 2K-fuglen ble fanget inn og fargemerket på Fornebu 24. april. I forbindelse med fangsten ble det tatt fjærprøver fra de gjenværende juvenile vingedekkerne. Disse ble senere analysert og resultatet viste utover rimelig tvil at disse fjærene hadde vokst ut i rødhalsgåsas viktigste hekkeområde i Sibir. NSKF finner dermed ingen grunn til å anta annet enn at dette var en fugl som har havnet i Norge på egenhånd. Funnet bekrefter dermed antagelsene som ble lagt til grunn ved

revurderingen av tidligere funn som ble publisert i forrige NSKF-rapport. For flere omstendigheter og detaljer rundt isotop-analysen av årets fugl, se Molværsmyr & Fox (2020).

Rustand *Tadorna ferruginea* (21/26, 75/130, 5/12)

2019 ØSTFOLD: 1K+ Rosnesbukta, Kurefjorden, Råde 21.–26.9* (F) (P.-A. Johansen, M. Nilsen mfl.). 1K+ Hærsetsjøen, Trøgstad og Lysakermoa, Eidsberg 13.10* (F) (P. E. Johansen, A. Antonsen, R. B. Solhaug).
VEST-AGDER: Ad. ♀ Rauna, Farsund 24.8* (F) (K. S. Olsen).
ROGALAND: Ad. ♀ Orrevatnet, Salte og Sele, Klepp 25.8–12.9* (F) (*S.-I. Eliassen, *H. Røthing mfl.). 1K+ ♂ Orrevatnet, Salte og Sele, Klepp 4.–20.9* (F) (*S.-I. Eliassen, H. Røthing mfl.).
FINNMARK: 2 ad. Altaelvosén, Alta 31.7* (F) (E. Johansen).
SVALBARD: opptil 7 ad. (2 ♂♂ + 5 ♀♀) Adventdalen, Spitsbergen 12.7–7.8* (F) (V. Bakken, S. Eide, B. Frantzen mfl.).

(Nordvest-Afrika, Øst-Europa og Sentral-Asia, forvillet bestand i Sentral-Europa). Fuglen fra Lista 24. august regnes som trolig samme individ som dukket opp på Jæren dagen etter. Likeledes regnes alle observasjonene fra Østfold å dreie seg om ett og samme individ. Som i tidligere år er det tilnærmet umulig å si noe sikkert om opprinnelsen til årets fugler. På Svalbard er arten påtruffet kun én gang tidligere, også den gang en flokk, nærmere bestemt tre fugler ved Sveagruva fra 23. mai til 1. juni 2011. Den samme flokken ble først sett ved Bodø, Nordland 18. mai samme år. Selv om årets flokk ikke ble observert på fastlandet kan ikke et opphav i den forvillede bestanden på kontinentet utelukkes. Det samme gjelder funnene fra Finnmark og Sørvestlandet, som alle sammenfaller med mytetrekket for de kontinentale fuglene. Fuglen fra Østfold avviker derimot fra dette mønsteret og kan derfor muligens tilskrives et mer lokalt opphav. Inntil videre plasseres dette funnet likevel i kategori A.

Amerikablesand *Mareca americana* (1, 50/52, 5)

2019 ØSTFOLD: Ad. ♂ Kurefjorden, Rygge og Råde 2.–10.6* (F) (*M. Nilsen mfl.).
 HEDMARK: Ad. ♀ Lomnessjøen, Rendalen 23.–24.5* (F) (*O. Rygh, J. Myromslien).
 ROGALAND: Ad. ♂ Nærlandsstranda–Fuglavika, Hå 5.11–1.12* (F) (*L. O. Eliassen, S.-I. Eliassen mfl.).
 TRØNDELAG: Ad. ♂ Brattlandsvatnet, Lierne 10.–16.6* (F) (*B. C. Moen mfl.).
 NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst 29.5–8.6* (F) (*E. Grønningsæter, S. Baines).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Fem funn i løpet av rapportåret er over gjennomsnittet for det siste tiåret, en periode der amerikablesand har etablert seg som årlig forventet art her til lands. Årets funntopp i månedsskiftet mai/juni passer også godt i det etablerte funnbildet. Funn av hunner hører derimot fremdeles til sjeldenhetene. Årets fugl fra Hedmark var det fjerde funnet av en hunn, og bare det andre av en enslig fugl uten følge av en mer iøynefallende hann.

Ringand *Aythya collaris* (1, 45, 6)

2019 OSLO: Ad. ♂ Maridalsvannet, Oslo 9.–13.5* (F) (*S. Rix mfl.).
 OPPLAND: Ad. ♂ Jarevannet, Gran 15.5–1.6* (F) (*T. Tøfte mfl.).
 VEST-AGDER: Ad. ♂ Hanangervann, Farsund 1.–25.1 og 7.–21.4* (F) (T. A. Olsen, K. M. Torland mfl.). Ad. ♂ Hanangervann, Farsund 1.9–31.12* (F) (K. M. Torland mfl.).
 ROGALAND: Ad. ♀ Litlavann, Bjerkreim og Mellomstrandsvatnet, Time 1.1–11.3* (F) (*P. M. Selle mfl.). Ad. ♂ Harvalandsvatnet, Sola 22.4* (F) (*L. O. Eliassen mfl.).
 HORDALAND: 1K+ ♂ Husvatnet, Tjeldstø, Øygarden 20.–23.10* (F) (*B. Skjold mfl.).
 TRØNDELAG: Ad. ♂ Litlvatnet, Agdenes 18.5–22.6* (F) (*R. Espen mfl.).
 NORDLAND: Ad. ♂ Langvatnet og Svanevatnet, Evenes 30.4–18.5* (F) (*B. Kristoffersen mfl.). 1K+ ♂ Røstlandet, Røst 4.–9.10* (F) (*M. Eggen, S. Baines, E. Grønningsæter mfl.).
 TROMS: Ad. ♂ Tennvatnet, Skånland 15.–18.5* (F) (A. Skrindo, R. Solvang mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Observasjonene fra Oslo og Oppland regnes på grunn av relativ nærhet mellom lokalitetene som trolig samme individ. Hannen som først ble sett ved Evenes, Nordland var definitivt samme individ som også ble sett rett på andre siden av fylkesgrensa i Skånland, Troms. Alle observasjonene fra Vest-Agder dreier seg om samme individ som først ble sett samme sted i 2018, og det samme gjelder hunnen fra Rogaland i begynnelsen av året. Det gir totalt seks nye funn i tillegg til to returnerende individer. Åtte funn i løpet av året er ny årsrekord. Ringand var også ny art for både Oslo og Troms i 2019. Arten har vist et kraftig oppsving her til lands de senere årene der de tre beste årstotalene alle stammer fra de fire siste årene. Arten er nå påtruffet i alle landets fylker med unntak av Østfold, Buskerud og Hedmark. I tillegg foreligger også ett funn fra Svalbard.

Amerikablesand (American Wigeon, *Mareca americana*) hann (t.v.) sammen med brunnakker Røstlandet, Røst (NO) 5. juni 2019. Fuglen dukket opp på lokaliteten 29. mai. Funn i månedsskiftet mai/juni passer godt inn i det etablerte funnbildet for arten i Norge. Foto: Steve Baines.

Ringand (Ring-necked Duck, *Aythya collaris*) Røstlandet, Røst (NO) 5. oktober 2019. Med åtte funn av arten i Norge i 2019 ble det satt ny årsrekord. Foto: Steve Baines.

Brilleand *Melanitta perspicillata* (3, 94/100, 3)
 2019 TELEMARK: Ad. ♂ Stråholmen og Jomfruland, Kragerø 13.–20.9* (F) (*B. Kjellemyr mfl.).
 VEST-AGDER: Ad. ♂ ptSØ Tjørvesneset, Farsund 8.6* (F) (G. Gundersen, F. Tjessem, K. M. Torland).
 ROGALAND: Ad. ♂ Viksanden–Revtangen, Klepp 1.1–21.5* (F) (B. T. R. Seim mfl.). Ad. ♀ Ølberg, Sola 3.2–14.4* (F) (*B. Mo mfl.). Ad. ♂ Orresanden, Klepp 19.9–31.12* (F) (S. T. Olsen, J. Skogbeck mfl.). Ad. ♂ Kalhagnes, Mosterøy, Rennesøy 27.9* (F) (*H. Hveding, K. Bekkeli).

(Alaska og Canada; overvintrer på vest- og østkysten av Nord-Amerika). Den voksne hannen fra Klepp er antatt samme individ som nå har tilbragt 15 vintre på Jæren. Også hannen fra Rennesøy er en returnerende fugl som først ble sett i 2018. Hunnen fra Sola på ettervinteren 2019 kan tenkes å være en av de ettårige hunnfuglene som ble sett nesten samme sted i juli/august 2018, men regnes her som «mulig samme» og teller dermed som et nytt funn. Både Jæren, Lista og Jomfruland har hatt besøk av arten flere ganger tidligere. Totalt fem ulike individer i rapportåret er en gjennomsnittlig forekomst.

Sibirsjørre *Melanitta stejnegeri* (0, 6, 1)
 2019 TRØNDELAG: Ad. ♂ Vinge-Velvang, Stjørtdal 18.4 og Tautra, Frosta 26.4* (F) (T. Bollingmo, T. R. Østerås mfl.).
 NORDLAND: Ad. ♂ Utskarpen, Rana 19.–30.5* (F) (*A. I. Olsen mfl.).

(Sibir; overvintrer langs den asiatiske Stillehavskysten). Hannen fra Trøndelag antas å være samme individ som er sett ulike steder i Trondheimsfjorden hver vår siden 2016, mens fuglen fra Nordland trolig var et nytt individ. Det er verdt å merke seg at det geografiske funnmønsteret fremdeles holder seg, med kun ett funn sør for Trondheimsfjorden. Den norske forekomsten av sibirsjørre er relativt oversiktlig sammenliknet med våre naboland. I 2019 ble det ikke rapportert funn fra verken Danmark eller Finland, men i Sverige ble tre fugler sett, hvorav én anses

å være et returnerende individ. Den mest oppsiktsvekkende forekomsten i løpet av rapportåret stammer imidlertid fra Estland, der ikke mindre enn åtte ulike hanner ble observert på trekk forbi Pöösaspea-odden lengst nordvest i landet i perioden fra 6. september til 19. oktober. Sibirsjørre kan med andre ord være mer regelmessig i Nord-Europa enn tidligere antatt.

Amerikasvartand *Melanitta americana* (0, 4, 1)
 2019 FINNMARK: Ad. ♂ Komagværbukta, Vardø 11.–18.7* (F) (*B. Garcia, *M. A. Garcia mfl.).

(Øst-Sibir og Nord-Amerika; overvintrer langs kysten av Øst-Asia samt øst- og vestkysten av Nord-Amerika). Dette er det første midtsommerfunnet av arten i Norge. Sammenlikner man med funnmønsteret for de andre sjeldne *Melanitta*-artene er imidlertid ikke observasjoner fra denne årstiden uventet. Fuglen fra Komagvær hadde en særegen mørk tegning på den gule nebbknølen, noe som gjorde det mulig å identifisere dette som samme individ som har overvintret flere år langs kysten av Northumberland i Nordøst-England.

Gråseiler *Apus pallidus* (0, 13, 1)
 2019 VEST-AGDER: 1K+ Østhasselstrand, Farsund 19.10* (F) (T. E. Høgsås, S. Tveiten).

(Middelhavsområdet, Nord-Afrika og Midtøsten; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Fra å være en ekstrem sjeldenhet har gråseiler i løpet av de senere årene fått endret status i Norge til å bli en (nesten) forventet art på senhøsten. Siden 2011 er det bare 2012 og 2017 som står uten funn av arten. Fuglen fra Lista passer fint sammen med forekomsten i øvrige Skandinavia der både Danmark og Sverige hadde funn i dagene 19. og 20. oktober. Det ble sett tre gråseilere i begge disse landene rundt månedsskiftet oktober/november. Sikker identifikasjon av gråseiler krever i de fleste tilfeller bilder, men ikke nødvendigvis av ypperste kvalitet. Det ble demonstrert ved årets norske funn der de diagnostiske kjennetegnene var synlige selv på bilder tatt med høy ISO på relativt lang avstand.

Gråhodevipe (Grey-headed Lapwing, *Vanellus cinereus*) Gjervoldsøy, Arendal (AA) 4. mai 2019. Funnet var det første for Norge. Foto: Magne Myklebust.

Triel *Burhinus oedicephalus* (1, 29, 3)

2019 VEST-AGDER: Ad. Søgnejordet, Søgne 26.–27.5* (F) (*T. A. Esperås mfl.).
 ROGALAND: Ad. Medhaug, Åkra, Karmøy 29.6–1.7*(F) (*E. Wiik mfl.).
 HORDALAND: 1K+ Flesland flyplass, Bergen 14.8* (F) (*T. Øigarden, G. Høitomt).

(Nord-Afrika, Europa vest til Storbritannia og nord til Polen, videre østover til Sentral-Asia og India; europeiske fugler overvintrer i Sørvest-Europa og Nord-Afrika). Tre funn i løpet av rapportåret overgås bare av rekordåret 2015 da fire fugler ble observert innenfor landets grenser. I resten av Norden utmerket likevel ikke 2019 seg som et spesielt godt år for arten. Utover de norske funnene ble det bare gjort ett funn i Finland i slutten av april og ett funn i Sverige i midten av mai. I underkant av $\frac{2}{3}$ av de norske observasjonene stammer fra perioden fra slutten av april til slutten av mai. Fuglen fra Flesland var på den annen side den sjette fra august, en

måned som dermed utgjør en aldri så liten høst-topp i den norske statistikken.

Gråhodevipe *Vanellus cinereus* (0, 0, 1)

2019 AUST-AGDER: Ad. Gåresund, Gjervoldsøy, Arendal 2.–4.5* (F) (*F. Steffensen, J. G. Thorsen mfl.).

(Nordøst-Kina og Japan; overvintrer fra Nordøst-India og Bangladesh gjennom Indokina til sørlige Kina). Ny art for landet! Gråhodevipe var neppe en art norske fuglekikkere hadde i tankene. Fra tidligere var det bare gjort ett funn i Vest-Palearktis, ved Kizilirmak-deltaet på Svartehavskysten av Tyrkia 11. mars 2018. Fuglen fra Arendal var således det første funnet i Europa. Ni dager etter at fuglen forsvant fra Arendal dukket den opp i Värmland i Sverige hvor den holdt seg en uke. Den lot seg her identifisere som samme individ som i Norge basert på detaljer i brysttegningene. Historien ender allikevel ikke der, for 27. juni blir det oppdaget en gråhodevipe

også i Nederland. På grunn av påbegynt myting og lavere bildekvalitet lar det seg ikke verifisere med sikkerhet om også dette var samme individ som i Norge og Sverige. Enkelte detaljer i stjertegningene kan faktisk peke mer i retning at det var et annet individ, men den nederlandske sjeldenhetskomiteen har ikke kunnet bekrefte dette med sikkerhet. Identifikasjon av gråhodevipe er uproblematisk, men vurdering av hvilken kategori arten skulle plasseres i har voldt betraktelig hodebry. NSKF har i den forbindelse samarbeidet med den svenske og nederlandske sjeldenhetskomiteen. Det er på det rene at arten ikke forekommer legalt i fangenskap i Europa, og fuglen viste heller ingen fysiske tegn på en fortid i bur. Arten har også utvidet sitt overvintringsområde mot vest og er nå en regulær art på vestkysten av India der den tidligere var sjelden. Det foreligger også en håndfull antatt spontane funn av arten fra Australia og ett fra Oman, noe som viser at arten har potensiale for vandringer utenfor det normale utbredelsesområdet. NSKF har valgt å følge kategorisering i Sverige (og Nederland) der arten ble plassert i kategori A. For flere detaljer rundt funnet, se Myklebust (2019).

Sibirlo *Pluvialis fulva* (2/3, 74/78, 6)

2017 MØRE OG ROMSDAL: Ad. ♂ Røkmyran, Smøla 4.6–4.7 (T. Andersen mfl.).

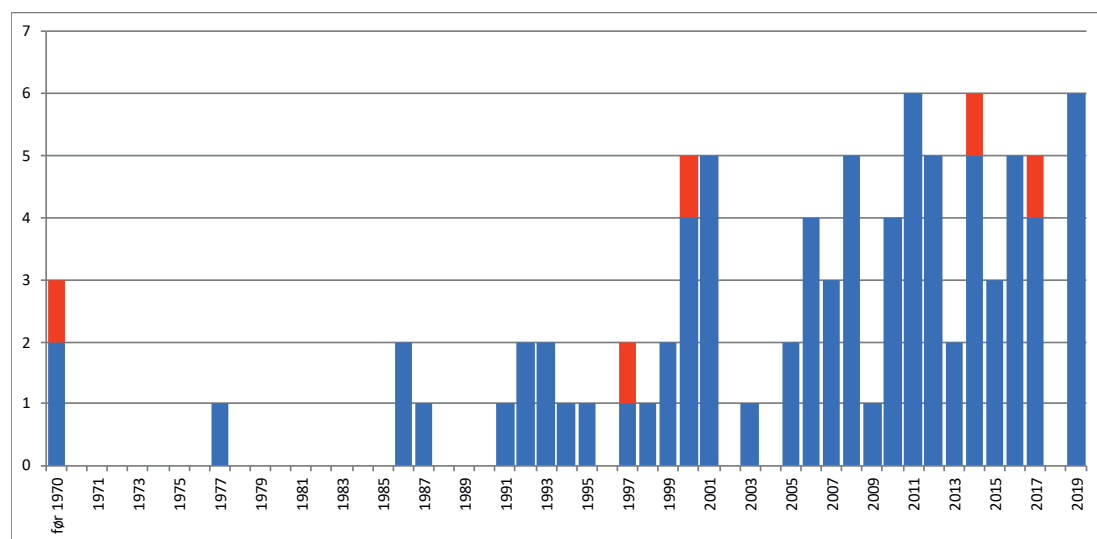
2019 VEST-AGDER: Ad. ♂ Søgnejordet, Søgne 13.6* (F) (*B. Mørkve-Simonsen mfl.).

ROGALAND: 2K+ ♀ Revtingen, Klepp 12.–14.6* (F) (*T. A. Olsen mfl.). Ad. ♂ Revtingen, Klepp 15.–16.6* (F) (*O. Njå, T. A. Olsen mfl.). Ad. ♂ Kvilhaug, Karmøy 16.–17.6* (F) (*E. Wiik mfl.).

MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♀ Røkmyran, Smøla 25.6* (F) (E. L. Dahl).

SVALBARD: 2K Ny-Ålesund, Spitsbergen 16.–18.6* (F) (*H. Dørum, K. T. Hansen mfl.).

(Sibir fra Jamal og østover til vestlige Alaska; overvintrer fra Øst-Afrika til Stillehavet). Seks funn i løpet av rapportåret er tangering av rekordåret 2011. Selv om 2018 var det første året på lenge helt uten funn av arten i Norge er den langsiktige trenden klart oppadgående (Figur 3). Dette kan nok i stor grad tilskrives økt kunnskap om identifikasjon og bedre muligheter for å dokumentere «beringloer», men den relativt entydige økende trenden gir også grunnlag for spekulasjoner om artens hekkeområder har forskjøvet seg mot vest. Juni er den klart beste måneden for arten i Norge med nærmere halvparten av funntotalen. At samtlige av årets funn stammer fra en toukersperiode fra 12. til 25. juni er likevel spesielt. Særlig forekomsten

Figur 3. Norske funn av sibirlo fordelt på år. Blå farge angir funn og rød farge individer i de tilfellene der mer enn én fugl ble sett sammen. Norwegian records of Pacific Golden Plover by year (red colour indicates multiple birds).

Sibirlo (Pacific Golden Plover, Pluvialis fulva) adult hann Revtangen, Klepp (RO) 15. juni 2019. Seks funn i rapportåret er en tangering av årsrekorden fra 2011. Foto: Oddvar Njå.

på Sørvestlandet med fire funn i løpet av fem dager bærer preg av en mindre influks, noen tilsvarende «kompakt» forekomst har ikke tidligere blitt registrert her til lands. Hannen fra Smøla i 2017 antas å være trolig samme individ som tidligere er publisert fra Moldvasheia 27. mai samme år, og teller derfor ikke som et nytt funn.

Kanadalo *Pluvialis dominica* (0, 21, 1)

2019 SVALBARD: 2K Hukbogen, Ny-Ålesund, Spitsbergen 8.7* (F) (H. Dørum).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Dette er det tredje funnet av arten fra Svalbard, men det nordligste til nå ettersom de tidligere observasjonene stammer fra hhv. Sørkappøya 28.–29. august 2009 og Hotellneset ved Longyearbyen 26. juni 2011. På fastlandet er det Nordland som er det beste fylket for arten med totalt åtte funn. Samtlige av disse er gjort på Røstlandet. Fuglen fra Hukbogen viste en fjærdrakt med blanding av slitte juvenile fjær og friske fjær av voksen type, og lar seg derfor ikke kjønnsbestemme med sikker-

het. Fra våre nærmeste naboland ble det i løpet av rapportåret gjort to funn i Danmark (adult 7.–9. juli og ungfugl 2. oktober) og ett i Finland (ungfugl 19. oktober). I Sverige, der kanadalo er påtruffet 17 ganger, har arten derimot vært fraværende helt siden 2013.

Hvitbrystlo *Charadrius alexandrinus* (10/14, 33/38, 2)

2019 VEST-AGDER: 2K+ ♀ Kviljodden, Farsund 28.4–1.5* (F) (*K. Blandhol mfl.).

ROGALAND: 2K+ ♀ Revtangen, Klepp 13.–16.6* (F) (*Ø. Slyk mfl.).

(Spredt utbredelse i Europa nord til Danmark, store deler av Asia; europeiske fugler overvintrer i nordlige Afrika). Hvitbrystlo viser en økende forekomst i Norge og har vært fraværende kun to år (2015 og 2018) i løpet av det siste tiåret. Denne utviklingen er kanskje noe uventet, men ikke desto mindre gledelig, ettersom arten viser en nedgang i de allerede ganske fåtallige bestandene rundt Nordsjøen. Rogaland

er Norges klart beste fylke for arten med totalt 20 funn, hvorav syv er datert før NSKFs virksomhetstid. Fra Vest-Agder foreligger det overraskende nok kun ett tidligere funn, også det fra Lista, nærmere bestemt 15. mai 1982.

Ørkenlo *Charadrius leschenaultii* (0, 7, 1)

2019 FINNMARK: Ad. ♂ Slettnes, Gamvik 11.–18.5* (F) (*D. Kratzer, E. Ween mfl.).

(Tyrkia øst til Sentral-Asia; overvintrer Midtøsten, Sørøst-Asia og Australia). Ørkenlo er påtruffet én gang tidligere i Finnmark, ved Høyholmen, Tana 25. juni 1985. Årets fugl utgjør det nordligste funnet av arten i Norge, dog ble en ubestemt ørken-/mongollo sett enda lenger nord, ved Nordkapp i juni 1988. I resten av Norden var det bare Finland som hadde funn i rapportåret, en fugl fra juli som var det ellefte funnet av arten for landet.

Styltesnipe *Calidris himantopus* (0, 7, 1)

2019 VEST-AGDER: Ad. Kviljodden, Farsund 19.7* (F) (*K. S. Olsen mfl.).

(Nordøst-Sibir, Alaska og Nordvest-Canada; overvintrer i USA, Mexico og Mellom-Amerika). Dette er det første julifunnet i Norge og samtidig det første fra Vest-Agder. Syv av de åtte norske funnene dreier seg om voksne fugler i sommerdrakt i perioden fra slutten av mai til slutten av august. Det eneste funnet som bryter dette mønsteret er en ungfugl fra Stjørdal fra 16. oktober til 10. november 2010. Styltesnipe er en meget sjelden art i våre nærmeste naboland med kun ett funn i Danmark, to i Finland og fire i Sverige. Ingen av disse landene hadde funn i 2019. I Storbritannia er arten mer regelmessig med totalt 39 funn, hvorav ett fra 2019.

Gulbrystsnipe *Calidris bairdii* (0, 7, 1)

2019 ROGALAND: Ad. Orreosen, Klepp 17.–19.7* (F) (*T. A. Olsen mfl.).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i Sør-Amerika). Dette er det fjerde funnet fra Jæren og Rogaland. Disse fire funnene utgjør samtidig

de siste fire funnene av arten i Norge. Fuglen er den andre som har dukket opp på sommeren; den forrige var også fra Jæren, på Håstranda, Hå 16.–22. juli 2013. Utover disse er det gjort to vårfunn i andre halvdel av mai, og fire høstfunn av ungfugler i september og oktober.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (1, 57/61, 2)

2019 ROGALAND: Ad. Revtangen, Klepp 11.8* (F) (*B. Mo mfl.).

NORDLAND: 1K Ystneset, Røstlandet, Røst 27.–29.11* (F) (*S. Baines, E. Grønningsæter).

(Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Jæren har med totalt 31 funn over halvparten av den norske funntotalen av bonapartesnipe. Funn av voksne fugler fra sommeren dominerer funnbildet både der og i resten av landet. Fuglen fra Revtangen utgjorde således et ganske typisk funn av arten. Det samme kan imidlertid ikke sies om fuglen fra Røst. Dette er det seneste høstfunnet med fire ukers margin. Fuglen ble siste dag observert i tett snødrev sammen med overvintrende fjæreplytt *C. maritima*. Unge bonapartesniper trekker ganske sent på høsten, men funnet på Røst er likevel betraktelig senere enn hva man kan forvente.

Rustsnipe *Calidris subruficollis* (2, 83/87, 3)

2019 ROGALAND: 1K Vik, Klepp 8.9* (F) (*G. Kristensen mfl.).

NORDLAND: 1K Kvalvåg og Øran, Røstlandet, Røst 24.–25.9* (F) (*E. Grønningsæter mfl.).

SVALBARD: Ad. Adventdalen, Spitsbergen 28.5* (F) (I. Bakkeland).

(Nordøst-Sibir, Alaska og arktisk Canada; overvintrer i sørlige Sør-Amerika). Med de to nye septemberfuglene fra 2019 er nøyaktig halvparten av de norske funnene gjort denne måneden. Rogaland er med totalt 32 funn landets desidert beste fylke for arten. Nordland følger nærmest med 12 funn, hvorav hele 11 er gjort på Røstlandet. Norges første funn av rustsnipe ble gjort ved Ny-Ålesund 8.–9. juli 1964. Neste funn fra Spitsbergen drøyde imidlertid helt til

Ørkenlo (*Greater Sand Plover, Charadrius leschenaultii*) Slettnes, Gamvik (FI) 15. mai 2019. Funnet er det nordligste i Norge noensinne, og kun det åttende funnet i landet. Foto. Tomas Aarvak.

Gulbrystsnipe (*Baird's Sandpiper, Calidris bairdii*) adult Orreosen, Klepp (RO) 18. juli 2019. Denne nordamerikanske vadefuglen er svært sjelden i Norge – dette funnet er kun nr. åtte hos oss. Foto: Oddvar Njå.

Bonapartesnipe (*White-rumped Sandpiper, Calidris fuscicollis*) adult Revtangen, Klepp (RO) 11. august 2019. Et helt typisk funn av arten i Norge – en voksen fugl om sommeren. Foto: Bjørn Mo.

juli 2018 ved Andenesset, og årets funn er dermed det tredje fra hovedøya på Svalbard.

Langnebbekasinsnipe *Limnodromus*

scolopaceus (3, 16, 2)

2019 ØSTFOLD: 1K Rosnesbukta, Kurefjorden, Rygge 2.–6.10* (F) (*M. Nilsen mfl.).

FINNMARK: Ad. Soppavatnet, Komagdalen, Vardø 12.6* (F) (K. S. Horn).

(Nordøst-Sibir, Alaska og Nordvest-Canada; overvintrer fra sørlige USA til Sentral-Amerika). Ny art for Østfold, mens Finnmark har hatt besøk av arten én gang tidligere: i Pasvik, Sør-Varanger 30.–31. mai 1974. Arten er med dette påtruffet i halvparten av landets fylker. De to funnene i Norge var de eneste i Skandinavia i løpet av rapportåret. Identifikasjon av bekkasinsniper er utfordrende, og de norske navnene er et dårlig utgangspunkt ettersom det er betydelig variasjon i nebbblengde mellom kjønnene hos begge arter. I motsetning til mange andre fuglearter, er ungfugler ofte lettere å bestemme enn voksne fugler ettersom langnebbekasinsnipas utegnede tertiærer er en diagnostisk karakter i forhold til kortnebbekasinsnipe *L. griseus*.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (1, 25, 1)

2019 NORDLAND: Ad. Røstlandet, Røst 6.7* (F) (S. Baines, J. Stenersen mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer fra sørlige USA til Sør-Amerika). Rapportåret var det fjerde på rad med funn av arten i Norge. Gulbeinsnipe er en typisk vår- og forsommerart her til lands, med 22 av de tidligere funnene fordelt mellom 26. april (Ilene, Vestfold 1969) og 2. juli (Smøla, Møre og Romsdal 2011). Utover disse foreligger tre funn fra ettersommeren samt et meget sent funn fra Røst i slutten av november 2016. Den geografiske spredningen er god, med funn i ti fylker og med Svalbard i tillegg. Rogaland er beste fylke for arten med åtte funn, hvorav ikke mindre enn fem stammer fra Grudavatnet på Jæren.

Damsnipe *Tringa stagnatilis* (0, 31, 3)

2019 ROGALAND: Ad. Kvasseheim, Hå 25.–29.4* (F) (*L. B. Lunde mfl.).

TRØNDELAG: Ad. Grønningsbukta, Indre Fosen 26.5* (F) (T. O. Nordvik).

FINNMARK: Ad. Varangerbotn, Nesseby 27.5* (F) (I. Melhus, K. M. Torland).

(Øst-Europa og Sentral-Asia til Nordøst-Kina; overvintrer i Afrika, India, Sørøst-Asia og Australia). Med tre funn i 2019 gjør damsnipe et solid comeback etter fire blanke år. Førrige funn var ved Åkersvika, Hamar 20. mai 2014, og før det igjen en fugl på Lista 10. mai 2011. Funnfrekvensen i Norge er mer enn halvert siden toppen på 1990-tallet. I Sverige, der arten er betraktelig mer regelmessig, virker forekomsten på den annen side å være nokså stabil. Fuglen fra Kvasseheim er det tidligste vårfunnet i Norge med fire dagers margin. Over halvparten av de norske funnene stammer fra mai, med en funntopp i slutten av måneden. Geografisk passer også årets forekomst bra med det allerede etablerte funnmønsteret. Trøndelag er beste fylke med totalt elleve funn, Rogaland med sine syv funn følger på en delt andreplass sammen med Vestfold. I Finnmark er arten påtruffet to ganger tidligere.

Plystresnipe *Tringa melanoleuca* (0, 1, 1)

2019 ROGALAND: Ad. Orrevatnet, Klepp 13.–15.5* (F) (*H. Hveding mfl.).

(Alaska og Canada; overvintrer i sørlige USA, Mellom- og Sør-Amerika). Norges første funn av plystresnipe ble gjort ved Stjørdal, Trøndelag 8.–9. mai 1993. Årets fugl var derfor ikke uventet meget populær i fuglekikker-kretser, og mange fikk sitt første bekjentskap med arten. Man kan også merke seg at begge funnene ligger tett opptil hverandre med hensyn til dato. Også i øvrige Norden er plystresnipe en stor sjeldenhetsart: Island har to og Færøyene ett, mens Sverige har fire funn. Noe overraskende er de to siste funnene fra Sverige, i hhv. 2013 og 2017/18, begge fra vinteren. I Storbritannia er arten mer regelmessig, men heller ikke der er det gjort mer enn 34 funn frem til og med 2019. Se Hveding (2019) for nærmere omtale av funnet fra Orrevatnet.

Langnebbekkasinsnipe (Long-billed Dowitcher, *Limnodromus scolopaceus*) adult Soppavatnet, Komagdalen, Vardø (FI) 12. juni 2019. Funnet var det andre for Finnmark og nr. 20 i Norge. Foto: Knut-Sverre Horn.

Plystresnipe (Greater Yellowlegs, *Tringa melanoleuca*) Orrevatnet, Klepp (RO) 15. mai 2019. Fuglen er det andre funnet av arten i Norge. Førstefunnet var fra Stjørdal (TØ) i mai 1993. Mange ornitologer valfartet derfor til lokaliteten for å få med seg fuglen – som hadde tilhold der i tre dager. Foto: Bjørn Mo.

To funn av orientbrakksvale (*Oriental Pratincole*, *Glareola maldivarum*) i Norge på ett og samme år er eksepsjonelt i europeisk sammenheng. Begge funn var av adulte fugler, t.v. fotografert på Nærland, Hå (RO) 28. august 2019 av Bjørn Mo. På bildet til høyre står orientbrakksvalen foran en fiskemåke (*Larus canus*) på Hillesland, Karmøy (RO) 27. mai 2019. Frank Steinkjellå er fotograf av det bildet.

Orientalbrakksvale *Glareola maldivarum* (0, 2, 2)
2019 ROGALAND: Ad. Hillesland, Karmøy
27.5* (F) (*M. Skår, F. Steinkjellå). Ad.
Nærland, Hå 28.–29.8* (F) (*S. Lode
mfl.).

(Nordlige India gjennom Sørøst-Asia til Kina og Japan; overvintrer India, Sørøst-Asia og nordlige Australia). Forrige funn av denne megasjeldenheten i europeisk sammenheng ble gjort ved Nærland 27.–28. mai 2018. Tre funn av voksne fugler innenfor samme fylke i løpet av kun 15 måneder gir grunnlag for spekulasjoner om det kan dreie seg om en returnerende fugl. At datoen for begge vårfunnene er identisk i både 2018 og 2019 gir ytterligere grobunn for en slik mistanke. NSKF har likevel under tvil valgt å betrakte disse tre funnene som «mulig samme individ», hvilket betyr at de vil telle som separate funn i statistikken. Orientalbrakksvale er som antydnet en stor sjeldenhet i Europa; fra våre nærmeste naboland foreligger ett funn i både Danmark og Finland, mens Sverige har tre funn. Ingen av disse landene hadde funn av arten i 2019.

Ismåke *Pagophila eburnea* (59/62, 43, 2) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder
2019 SOGN OG FJORDANE: 2K Kuøyna,
Gulen 9.1* (F) (B. Unneland).
FINNMARK: 1K Kokelv, Kvalsund 20.9*
(F) (S. Aslaksen).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone). Vinterhalvåret fra november til mars står for majoriteten av fastlandsfunnene av ismåke, og fuglen som ble fotografert på et oppdrettsanlegg i Gulen passer godt inn i det funnbildet. Ungfuglen fra Kvalsund i september var på den annen side det første daterte fastlandsfunnet fra denne måneden. Dessverre var den i dårlig forfatning, og rester av den ble funnet to dager senere. Verken Danmark, Finland eller Sverige hadde funn i 2019.

Kanadahettemåke *Chroicocephalus philadelphia* (1, 17, 3)

2019 ROGALAND: 2K Orreosen, Klepp
21.5–1.6* (F) (*M. Kersbergen mfl.).
TRØNDELAGE: 2K Uthaug, Ørland 16.–
31.12* (F) (*G. Bangjord mfl.).
NORDLAND: Ad. Halså, Meløy 9.–
27.3* (F) (*K. E. Vidal mfl.).

(Alaska og Canada; overvintrer langs øst- og vestkysten av Nord-Amerika samt Karibia). De tre funnene fra rapportåret utgjør en ny årsrekord for arten her til lands, og fuglen fra Meløy var i tillegg det første funnet fra Nordland. Rogaland og Trøndelag er derimot landets to beste fylker for arten med hhv. ni og fem funn. Fuglen fra Ørland viste en tilnærmet fullt utfarget fjærdrakt, som forventet hos et voksent individ, men de mange bildene av høy kvalitet

Kanadahettemåke (*Bonaparte's Gull*, *Chroicocephalus philadelphia*) 2K Uthaug, Ørland (TØ) 18. desember 2019. Tre funn av arten i 2019 utgjør ny årsrekord for Norge. Foto: Jon Helle.

viser imidlertid noen små mørke tegninger på håndsvingfjær, hånddekkere og stjertfjær. Dette tyder på at fuglen var inne i sin andre vinter, dvs. 2K. En overveldende majoritet av de norske funnene dreier seg om fugler i fullt utfarget voksendrakt. Funnet fra Ørland omtales kort av Winnem (2020).

Rosenmåke *Rhodostethia rosea* (3, 21, 1) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder
2019 NORDLAND: Ad. Andenes havn,
Andøy 2.2* (F) (M. Eggen).

(Nordøst-Sibir, spredt på Grønland og i Canada; de viktigste overvintringsområdene ligger rundt Beringstredet). Halvparten av fastlandsfunnene av rosenmåke dreier seg om voksne individer. Voksne fugler utgjør $\frac{2}{3}$ av midtvintersobservasjonene, mens ettårige individer er i flertall under vår og sommer. Arten viser en økende funnfrekvens med i gjennomsnitt i underkant av

Rosenmåke (*Ross's Gull*, *Rhodostethia rosea*) adult Andenes havn, Andøy (NO) 2. februar 2019. Fuglen ble det eneste funnet av arten i Norge i rapportåret. Foto: Martin Eggen.

ett funn pr. år etter årtusenskiftet. Til sammenlikning var det gjort kun åtte funn på fastlandet før år 2000, så om lag $\frac{2}{3}$ av funnene stammer fra de siste 20 årene. Denne tendensen gjen-speiles ikke i de øvrige nordiske landene etter-som kun 30 % av funnene fra Danmark (10) og snaut 45 % av funnene fra både Finland (9) og Sverige (25) stammer fra samme periode.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides*

Individer som viste karakterene til underarten *kumlieni* (0, 47, 1)

2019 MØRE OG ROMSDAL: 4K Vattøya, Ulstein 1.3* (F) (I. S. Bringsvor).

(Arktisk Canada; overvintret i Nord-Amerika). Fuglen fra Ulstein er det første dokumenterte funnet i Norge siden 2016.

Kaspimåke *Larus cachinnans* (0, 69/70, 8)

2010 MØRE OG ROMSDAL: 2K Sands-hamn, Sandsøya, Sande 4.–5.2* (F) (I. S. Bringsvor).

2012 ØSTFOLD: Ad. Øra, Fredrikstad 3.10* (F) (S. Engebretsen).

2018 VEST-AGDER: 4K Skinsnes, Mandal 28.3* (F) (I. Flesjå).

2019 ØSTFOLD: 2K Øra, Fredrikstad 6.12* (F) (A. Larsen).

VEST-AGDER: 3K Gismerøya,

Mandal 3.2* (F) (I. Flesjå). 3K Vågsvoll-

vika, Farsund 22.2* (F) (G. Gundersen).

2K Nordhasselvika og Kviljo, Farsund

28.–30.4* (F) (*N. H. Lorentzen mfl.).

1K Gismerøya, Mandal 4.–12.8* (F)

(*I. Flesjå mfl.). 1K Brennevinsmyra,

Mandal 12.–26.9* (F) (*T. Bentsen mfl.).

ROGALAND: 3K Nord-Varhaug, Hå

23.2* (F) (S. Lode). 1K Obrestad havn,

Hå 5.12* (F) (B. Mo).

MØRE OG ROMSDAL: 2K Stokksund,

Herøy 21.1* (F) (I. S. Bringsvor).

(Svartehavet til Det kaspiske hav og Sentral-Asia; overvintret fra Vest-Europa til Den arabiske halvøy). 3K-fuglen som ble fotografert på Jæren 23. februar 2019 kunne på bildene gjenkjennes som samme individ som var sett på Lista dagen i forveien. Åtte funn i løpet av rapportåret er bare så vidt over gjennomsnittet det siste tiåret. Med

økende kunnskap om identifikasjon og stadig teknisk utvikling innen fotografering kan det nok forventes et fortsatt stigende gjennomsnitt i årene fremover. Likevel er det fremdeles mange av de samme lokalitetene og observatørene som går igjen når det kommer til veldokumenterte funn av denne arten i Norge.

Sandterne *Gelochelidon nilotica* (4/7, 13, 1)

2019 ROGALAND: Ad. Bjårvatnet, Hå og Orre-osen, Klepp 12.–13.6* (F) (*M. Dagsland mfl.).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse på alle kontinenter, hekker nærmest i Vadehavet; europeiske fugler overvintret i Afrika). Denne fuglen utgjorde det femte funnet for Rogaland, som dermed passerer Vestfold og Vest-Agder, begge med fire funn, som beste fylke for arten i Norge. Alle de fem funnene fra Rogaland er gjort på Jæren, spredt fra Bjårvatnet lengst sør til Børaunen lengst nord. Med årets funn er sandterne nå påtruffet fire år på rad i Norge. Med andre ord fortsetter den bemerkelsesverdige sterke trenden for arten her til lands. Hele ti av funnene er gjort i løpet av de siste åtte årene, hvorav 2014 og 2015 var de eneste uten funn av arten.

Dvergterne *Sternula albifrons* (–, 44/47 etter 2003, 4/5)

2019 BUSKERUD: Ad. Linnesstranda, Lier 14.6* (F) (H. P. Rømme).

ROGALAND: 2 ad. Orresanden, Klepp

og Refsnessanden, Hå 17.5* (F) (*T. V.

Burkey mfl.). Ad. Orrevatnet, Horpe-

stadvatnet og Revtingen, Klepp 3.–7.8*

(F) (*T. B. Vestøl, *E. Ween mfl.).

MØRE OG ROMSDAL: Ad. Inngripan,

Kristiansund 18.6* (F) (B. Thomassen).

(Store deler av Europa og østover til Sentral-Asia; europeiske fugler overvintret langs vestkysten av Afrika, særlig ved Guineabukta). Fuglen fra Linnesstranda er det første funnet i Buskerud etter at arten ble tatt inn på NSKFs rapporteringsliste i 2004. Fuglen fra Kristiansund er derimot første funn i Møre og Romsdal noensinne og

Kaspimåke (Caspian Gull, *Larus cachinnans*) 1K Brennevinsmyra, Mandal (VA) 21. september 2019. Fuglen hadde tilhold ved lokaliteten i to uker. Foto: Jonas Langbråten.

Dvergterne (Little Tern, *Sternula albifrons*) adult Horpestadvatnet, Klepp (RO) 3. august 2019. Med over 20 funn etter 2004 er Jæren landets klart beste område for arten. Foto: Bjørn Mo.

samtidig et av de nordligste i Norge. Jæren har totalt 20 funn siden 2004 og er dermed landets desidert beste område for arten.

Hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybrida* (0, 8/10, 1)
2019 ROGALAND: Ad. Orrevatnet, Klepp
30.–31.7* (F) (*T. O. Stakkeland mfl.).

(Sør-Europa, Asia, Australia samt Sør- og Øst-Afrika; europeiske fugler overvintre i Afrika). Årets fugl utgjør det tredje funnet fra Jæren, som er eneste området i landet som har mer enn ett funn av arten. I Danmark ble det gjort to funn i midten av mai, derav en flokk på hele 15 individer i Sønderjylland 14. mai. Sverige hadde et meget sent funn av en voksen fugl i Skåne 23.–26. november, mens Finland står uten funn i rapportåret. Det er med andre ord ikke mulig å plassere årets norske funn inn i et større nordisk funnbilde, men fremtidige mai-funn bør kunne forventes også i Norge.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus*
(2, 76/87, 2)

2019 ROGALAND: Ad. Orreosen, Klepp
18.5* (F) (*Ø. Slyk mfl.).
TRØNDELAG: 1K Grønningsbukta,
Indre Fosen 23.–24.9* (F) (*O. Rygh,
A. Brødreskift mfl.).

(Øst-Europa, Sentral- og Øst-Asia; overvintre i Afrika, Sørøst-Asia og Oseania). Rogaland og Trøndelag er de to suverent beste fylkene for hvitvingesvarterne med hhv. 21 og 16 funn, hvor Orrevatnet alene nå har 13 funn. Den voksne fuglen derfra i midten av mai er et klassisk funn også med hensyn til dato og alder. På den annen side skiller funnet fra Grønningsbukta seg ut ved både å være kun sjetten funn av en ungfugl og ved å være det seneste høstfunnet i Norge noensinne. Fra tidligere var det en voksen fugl fra andre siden av Trondheimsfjorden, ved Gaulosen 20.–21. september 1986, som hadde den rekorden.

Topplunde *Fratercula cirrhata* (0, 0, 1)

2019 SVALBARD: Ad. Nordhamna, Bjørnøya
13.7* (F) (*F. Gudmundsson, G. Wellesen).

(Nordlige Stillehavet fra nordlige Japan via Beringstredet til vestlige USA). Ny art for landet og det tredje funnet i Vest-Palearktis! De to tidligere funnene er gjort i hhv. Halland, Sverige 1. og 8. juni 1994 og Kent, Storbritannia 16. september 2009. Arten er også påtruffet ved Grønland 19. august 2009. Fuglen fra Bjørnøya ble observert av to heldige feltarbeidere som jobbet med hekkende lunde *F. arctica*, men som neppe var forberedt på besøk av denne slektningen fra det nordlige Stillehavet. Observasjonen fra Grønland i 2009 kan tyde på at alkefugler fra Stillehavet ankommer Atlanterhavet fra vest. Med utsikter om stadig krypende isdekke i de arktiske havområdene kan det tenkes at vi i fremtiden også kan få besøk av andre arter alkefugl hjemmehørende i Stillehavet. Se Strøm mfl. (2019) og Mobakken (2021) for flere detaljer rundt funnet.

Svartbrynalbatross *Thalassarche melanophris*
(2, 19, 1)

2019 FINNMARK: 4K+ Slettnes, Gamvik 5.8
(B. Casslén).

(Havområdene på den sørlige halvkule). Fuglen fra Slettnes er angitt som voksen av observatøren, men beskrivelsen er ikke tilstrekkelig detaljert til at en eldre subadult fugl kan utelukkes. En slik fugl ble fotografert på Island 12. juni og det kan ikke utelukkes at det var samme individ som ble sett i Norge snaut to måneder senere. Fra øvrige Norden foreligger ingen funn av arten i rapportåret.

Storlire *Ardenna gravis* (2 etter 1930, 31, 0)

2018 VESTFOLD: 1K+ Ravn, Larvik 29.9
(H. Hegglund).

(Tristan da Cunha, Gough og Falklandsøyene; utenom hekkesesongen i store deler av Atlanterhavet). Det forrige publiserte funnet i Norge ble gjort i samme område 8. oktober 2014. Den gang ble den norske funntotalen summert til 55 funn. Haftorn (1971) lister flere funn, hovedsakelig fra Møre-kysten mellom 1894 og 1927. Disse har i tidligere NSKF-rapporter blitt summert opp til totalt 17 funn, deriblant fire eksemplarer som ble skutt og fremdeles finnes i samlingene til

Topplunde (Tufted Puffin, Fratercula cirrhata) adult Nordhamna, Bjørnøya (SJ) 17. juli 2019. Det første funnet for Norge, og kun det tredje for Vest-Palearktis. Foto: Guus Wellesen.

Hvitvingesvartterne (White-winged Tern, Chlidonias leucopterus) 1K Grønningsbukta, Indre Fosen (TØ) 23. september 2019. Funnet er det seneste høstfunnet av arten i Norge noensinne. Foto: Odd Rygh.

Zoologisk museum, Oslo. Imidlertid angir eldre kilder at arten forekom «aarligt i ringe antall» i dette området. NSKF har derfor vurdert det som mer riktig å begynne nummerering av funn fra 1930, tilsvarende det som er tilfellet med andre arter som forekommer mer tallrikt i eldre tider. I perioden fra 1930 frem til publikasjonen lister Haftorn kun to ytterligere funn: en fugl skutt i Oslofjorden i 1936 (oppbevares ved Zool. mus.) og en observasjon fra Lillesand, Aust-Agder 12. september 1965 som er publisert i *Sterna*. Tidligere norsk funnstatistikk har også inkludert fire funn av ilanddrevne døde fugler fra Lista i januar og februar 1974. Disse er nå utelatt fra statistikken siden det er umulig å vite hvor langt disse fuglene hadde drevet i sjøen før de ble vasket på land. På generelt grunnlag har NSKF besluttet ikke å inkludere noen funn av ilanddrevne fugler i den offisielle funnstatistikken med mindre det er overveiende sannsynlig at de var i live i norske farvann. To tidligere publiserte funn er i tillegg dementert av observatørene ettersom forveksling med ung havsule *Morus bassanus* ikke kan utelukkes, se lenger bak i rapporten for detaljer. Forekomsten i Norge viser en noe uventet funntopp på 1980-tallet, NSKF vil derfor se på alle funn på nytt for å sikre at alle funn blir vurdert etter samme standard.

Balearlire *Puffinus mauretanicus* (3, 55/56, 1)
2019 TELEMARK: 1K+ Jomfruland, Kragerø 12.8 (*O. Nordsteien, J. H. Magnussen mfl.).

(Vestlige Middelhavet, utenom hekkesesongen nord til Den engelske kanal). Rapportåret var et labert år for sjeldne sjøfugler og denne balearlira var eneste representant for lireslekten. Dette var det tredje funnet for Telemark, hvor samtlige stammer fra Jomfruland. Også i våre nærmeste naboland var 2019 et moderat år for arten, med ett funn i Sverige og ingen i Danmark.

Stork *Ciconia ciconia* (18/22 etter 1920, 96/106, 2)
2019 ROGALAND: 1K+ Tengesdal, Bjerkreim 1.9 (J. Grønning).
MØRE OG ROMSDAL: Ad. Sandblåstvågen, Fræna 9.–10.4* (F) (*E. H. Sørensen mfl.).

(Europa, Sentral-Asia, Nordvest- og Sør-Afrika; overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara). Høstfunn av stork hører til sjeldenhetene. Majoriteten av de norske funnene dreier seg om fugler som er sett på våren i månedene fra april til juni. Merk at den tidligere funntotalen er nedjustert med 16 funn i forhold til forrige rapport. Det skyldes en ny gjennomgang der en rekke observasjoner, hovedsakelig fra 1970- og 80-tallet, som tidligere var regnet som separate funn nå antas å være omstreifende individer.

Skjestork *Platalea leucorodia* (7/22, 24/44, 1/3)
2019 VESTFOLD: 2 ad. + 1 2K Ilene, Tønsberg 24.5* (F) (*S. Andersen mfl.).

(Spredt i Europa fra Atlanterhavet til Det kaspiske hav og videre østover til stillehavskysten; europeiske fugler overvintrer rundt Middelhavet og i Nord-Afrika). Våtmarkslokalitetene ved Tønsberg hadde besøk av skjestork også vår og forsommer 2018 samt i juni 2011. Disse områdene er dermed blant de ypperste for arten i Norge. Som en kuriositet kan det nevnes at årets fugler ble oppdaget via et webkamera før noen hadde sett dem i felt. Så vidt vites er dette første gang en «bombe» har blitt funnet online i Norge.

Dvergrørdrum *Ixobrychus minutus* (2, 6, 0)
2018 TRØNDELAG: 2K ♂ Heksem, Haltdalen, Holtålen ca. 1.–13.6* (F) (L. Nyrud).

(Vestre Eurasia, Afrika og Australia; overvintrer i Afrika og Sør-Asia). Fuglen ble sett over en toukersperiode frem til 13. juni og først antatt å være en rørdrum *Botaurus stellaris*. Ikke før bildene ble lastet opp på artsobservasjoner.no ble det klart at det dreide seg om en, etter norske forhold, langt mer eksklusiv art. Lokaliteten er ikke den mest forventede, men føyer seg inn i rekken av kuriøse funn av dvergrørdrum her til lands. Om ikke annet antyder det at dvergrørdrum, med sitt kryptiske levesett, nok er en oversett art.

Natthegre *Nycticorax nycticorax* (4, 17, 1)
2019 ROGALAND: Ad. Fuglestadåna og

Topphegre (*Squacco Heron*, *Ardeola ralloides*) Slevdalsvann, Farsund (VA) 7. juni 2019. Funnet var kun det andre i Norge. Foto: Morten Vang / fuglefoto.net.

Vaulen, Brusand, Hå 4.–14.6* (F) (*S. R. Johannessen, *E. Ween mfl.).

(Sørlige Eurasia fra Den iberiske halvøy til Japan, også store deler av Afrika samt Nord- og Sør-Amerika; europeiske fugler overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara). Årets funn er ganske typisk for arten her til lands. Snaut $\frac{2}{3}$ av funntotalen stammer fra perioden 8. mai til 15. juni, og Rogaland er landets beste fylke med totalt seks funn.

Topphegre *Ardeola ralloides* (0, 1, 1)

2019 VEST-AGDER: Ad. Slevdalsvann, Farsund 6.–7.6* (F) (*T. B. Vestøl mfl.). Ad. Slevdalsvann, Farsund 26.6* (F) (K. S. Olsen).

(Spredt fra Den iberiske halvøy, gjennom Sør-Europa til Vest-Asia; overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara). Etter at topphegre omsider gjorde sitt inntog på Norgeslisten på senhøsten 2018 gikk det bare et drøyt halvår før neste funn

ble gjort, denne gangen i den andre enden av landet. Både dato, lokalitet og biotop var mer som forventet sammenliknet med førstefunnet i havna i Tromsø i slutten av november 2018. Reiseveien for skuelystne var også kortere denne gang, noe mange visste å benytte seg av på dag nummer to. Om det var samme fugl som dukket opp igjen på samme lokalitet 19 dager senere er et åpent spørsmål. Slevdalsvann er en relativt godt dekket lokalitet og det virker underlig om en topphegre kunne unngå oppdagelse her i så lang tid. På den annen side var det ingen funn av arten i de andre nordiske landene i rapportåret og derfor lite som tyder på større bevegelser. NSKF anser derfor de to observasjonene som trolig samme individ, og de teller dermed som ett funn. Se Vestøl (2019 a) for nærmere detaljer.

Kuhegre *Bubulcus ibis* (0, 9/10, 1)

2019 MØRE OG ROMSDAL: Ad. Molnes, Vigra, Giske 1.–7.5* (F) (*L. M. Haram mfl.).

(Alle verdensdelene, i Europa stort sett rundt Middelhavet og Det kaspiske hav, men i spredning nordover). Rapportåret var sjetten år på rad med funn av arten i Norge. Selv om antall funn her til lands fremdeles er lavt er det ingen tvil om at funnfrekvensen er stigende, noe som også gjenspeiles i våre nærmeste naboland. Fuglen fra Vigra er det første reelle vårfunnet av kuhegre i Norge. Det eneste andre funnet fra første halvår var en fugl som ble sett i Trøndelag og Nordland i perioden 13.–22. juni 2009. Oktober og november stikker seg foreløpig ut som funntopp for arten i Norge.

Purpurhegre *Ardea purpurea* (6, 4, 1)

2019 ROGALAND: Ad. Ergavatnet, Klepp 10.5* (F) (*M. Dagsland mfl.).

(Europa nord til Nederland og Tyskland, Afrika og sørlige Asia; europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). Dette er det første funnet i Norge siden et individ ble sett på trekk ved Bygdøy, Oslo 30. april 2013, og den første som var stabil lenge nok til at tilreisende kunne ta den i skue siden en fugl ved Tørnesvatnet, Haugesund i desember 2000. Fuglen fra Ergavatnet ble imidlertid bare sett denne ene ettermiddagen og kvelden, før den tok høyde og forsvant østover ved solnedgang.

Egretthegre *Ardea alba* (1, 192/197 til 2011, –)

1989 AKERSHUS: 2K+ Monsrudvika, Nordre Øyeren, Fet 4.5 (J. T. Hansen, S. Koll mfl.).

2005 SOGN OG FJORDANE: Ad. Totland, Vågsøy 3.7* (F) (J. E. Anonby, T. E. Hverven).

(Nesten kosmopolitisk; lokal utbredelse i Europa, men sprer seg mot nord). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2012. Tidligere upubliserte funn fra 2011 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Enghauk *Circus pygargus* (2, 94, 3)

2019 TELEMAR: Ad. ♀ Storemyr, Gjerpensdalen, Skien 16.5* (F) (T. Lunde).

VEST-AGDER: Ad. ♀ Kviljo, Farsund 1.–8.5* (F) (*T. O. Stakkeland mfl.).

ROGALAND: 2K ♂ Ydstebø, Kvitsøy 8.6* (F) (L. Evensen).

(Europa nord til Danmark og Sørøst-Sverige og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara og i India). Årets forekomst av enghauk var på alle måter som forventet. Årlig gjennomsnitt etter tusenårsskiftet er drøyt tre funn, majoriteten av funnene er gjort i mai og begynnelsen av juni, og Sørvestlandet og kystnære områder av Sørøstlandet står for brorparten av observasjonene. Siden 1992 er det kun to år, 1998 og 2012, som står helt uten funn av arten her til lands.

Aftenfalk *Falco vespertinus* (16, 183/185, 12/14)

1999 VESTFOLD: Ad. ♂ Ravn, Larvik 8.5 (A. F. Mæland).

2012 ØSTFOLD: 2K ♂ Søndre Asmaløy, Hvaler 22.5 (T. A. Andersen).

2019 ØSTFOLD: 1K Kamhaugtjernet, Halden 29.8* (F) (*M. Olsen mfl.).

VESTFOLD: 2 ad. (♂ + ♀) Storevar, Sandefjord 18.5 (T. Axelsen). Ad. ♂ Sandøsund, Færder 3.6 (T. Axelsen, H. E. Karlsen). 1K Furustad, Sandefjord 6.9* (F) (*G. Eriksen, *K. P. Gade mfl.). Ad. ♀ Furustad, Sandefjord 8.9* (F) (*K. P. Gade mfl.). 1K Mølen, Larvik 10.9 (A. F. Mæland).

TELEMAR: Ad. ♀ Jomfruland, Kragerø 30.4 (O. Nordsteien).

VEST-AGDER: 2 ad. (♂ + ♀) Søgnejordet, Søgne 30.4* (F) (*G. O. Røiland mfl.). 1K Nordhasselmona, Farsund 8.–10.9* (F) (*G. Gundersen, *T. A. Olsen mfl.).

ROGALAND: Ad. ♂ Håvik, Karmøy 28.–29.4* (F) (*J. K. Nilsen mfl.).

HORDALAND: 2K ♂ Sture, Øygarden 3.6* (F) (E. G. Mortensen).

TRØNDELAGE: 1K Skagbukta, Tautra, Frosta 7.9 (R. Pettersen).

(Øst-Europa og Asia; overvintrer i sørlige Afrika). Sør-Skandinavia ble berørt av to betydelige trekkbevegelser av aftenfalk i løpet av 2019; først av en meget tidlig influks av voksne fugler i slutten av april, og deretter en bølge av hoved-

Kuhegre (Cattle Egret, *Bubulcus ibis*) Molnes, Vigra, Giske (MR) 1. mai 2019. Fuglen hadde tilhold på lokaliteten en ukens tid, og er det første vårfunnet av arten i Norge. Foto: Erik Blindheim.

Enghauk (Montagu's Harrier, *Circus pygargus*) adult hunn Kviljo, Farsund (VA). Foto 5. mai 2019 (t.v.): Morten Vang / fuglefoto.net, foto 2. mai 2019 (t.h.): Gunnar Gundersen. Det ble gjort tre funn av arten i Norge i rapportåret – en ganske gjennomsnittlig forekomst.

sakelig ungfugler rundt månedsskiftet august/september. Slike bevegelser er ikke uvanlig i Danmark og Sør-Sverige, men har ikke hatt for vane å strekke seg helt opp til Norge. Årsrekorden på tolv funn fordeler seg på tre fra april-influksen, tre mer forventede funn fra mai/juni og seks høstfunn. At to av funnene dreier seg om par hører også med til sjeldenhetene og har bare skjedd to ganger tidligere i Norge. Årets forekomst tar den norske totalen opp i 211 funn, med markerte topper på våren i mai/juni og på høsten i august/september. Artens forekomst i Norge anses nå tilstrekkelig dokumentert til at videre kvalitetssikring av funn overlates til LRSK fra og med 2020.

Brunvarsler *Lanius cristatus* (0, 4, 1)

2019 ROGALAND: 1K Rabbamarkje, Utsira 3.10* (F) (*M. Dagsland mfl.).

en god grunn til å sjekke sene «tornskater» ekstra nøye. I resten av Norden er imidlertid brunvarsler fremdeles en svært sjelden art. Sverige fikk sitt andre funn bare noen dager etter fuglen på Utsira, og har med det samme funntotal som Danmark, mens den i Finland fremdeles ikke er påtruffet. Med andre ord har denne østlige arten et tydelig vestlig tyngdepunkt i Europa.

Rosenvarsler *Lanius minor* (2, 50, 4)

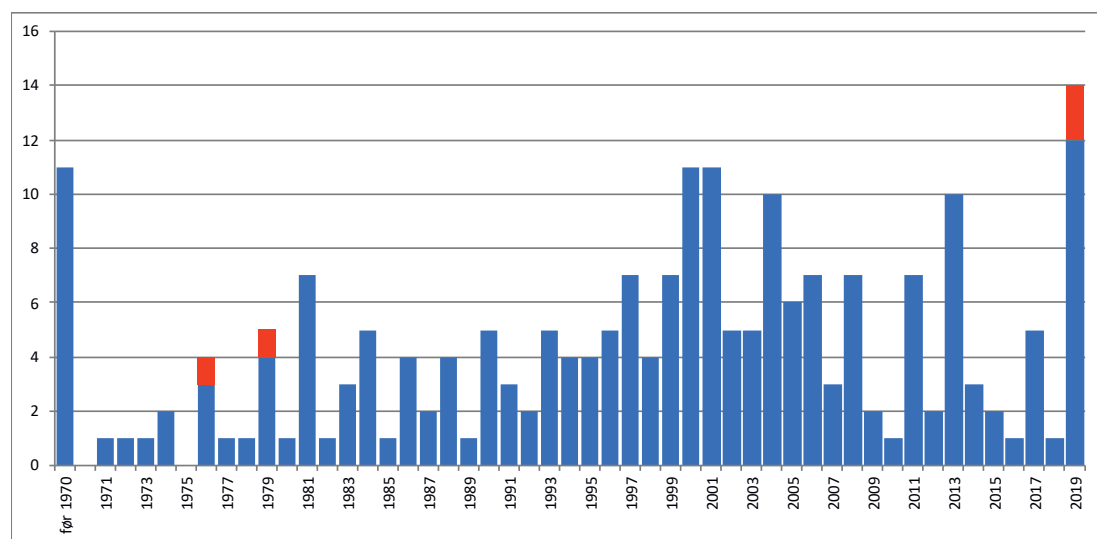
2019 AKERSHUS: Ad. ♀ Ringvoll, Ullensaker 14.9* (F) (B. Strømberg).

VEST-AGDER: Ad. ♂ Lølandsmoen, Lindesnes 22.6* (F) (*K. M. Torland mfl.).
2K+ ♂ Haugestranda havn, Farsund 17.–20.8* (F) (*K. S. Olsen mfl.).

ROGALAND: Ad. ♂ Sørhåland, Sandhåland og Vikshåland, Karmøy 28.5–7.6* (F) (*F. Steinkjellå, A. Kvinnesland mfl.).

(Sentral- og Øst-Asia; overvintrer sør til India, Sørøst-Asia og Indonesia). Dette femtefunnet for Norge kommer 14 år og én dag etter første-funnet fra samme øy 2.–3. oktober 2005. De øvrige norske funnene har alle blitt gjort senere i oktober og i november. I Storbritannia er det gjort hele 31 funn, hvorav seks i 2019 er del av en kraftig økende trend. Flere av de britiske funnene er gjort i slutten av september, dermed

(Øst- og Sør-Europa til Vest-Asia; overvintrer i sørlige Afrika). Rosenvarsler viser en økende forekomst i Norge og har med unntak av 2017 vært årlig de siste ti årene. Rapportårets fire funn blir bare overgått av rekordåret 2015 som hadde fem funn av arten. Som man kan se i figur 5, har rosenvarsler en ganske jevn forekomst fra mai til oktober, dog med funntopper i juni og august. Fuglen fra Ullensaker er for øvrig

Figur 4. Norske funn av aftenfalk fordelt på år. Blå farge angir funn og rød farge individer i de tilfellene der mer enn én fugl ble sett sammen. Norwegian records of Red-footed Falcon by year (red colour indicates multiple birds).

Det ble ny årsrekord for aftenfalk (Red-footed Falcon, *Falco vespertinus*) i Norge med 12 funn av 14 individer i 2019. Bildet viser en 1K ved Nordhasselmona, Farsund (VA) 8. september 2019. Foto: Gunnar Gundersen.

Brunvarsler (Brown Shrike, *Lanius cristatus*) Utsira (RO) 3. oktober 2019. Fuglen utgjør det femte funnet av arten i Norge. Dette er en meget sjelden art i Norden, med to funn hver i Danmark og Sverige. Brunvarsler er ikke registrert i Finland. Foto: Bjørn Mo.

kun andre funn i Akershus. Det første ble gjort på Fornebu, Bærum helt tilbake i mai 1971.

Rødhodevarsler *Lanius senator* (6, 37, 4)

2019 AKERSHUS: 2K+ ♂ Berger og Sjelverhaugen, Fet 14.6* (F) (*S. Dale, B. O. Tveit mfl.).

VEST-AGDER: 1K Kviljodden, Farsund 30.10–6.11* (F) (*G. Gundersen mfl.).

HORDALAND: 1K Rognsvågen, Fedje 15.–18.10* (F) (*A. Askeland mfl.).

NORDLAND: 2K ♂ rm. Myken, Rødøy 19.–24.9* (F) (*A. I. Olsen, M. Johansen mfl.).

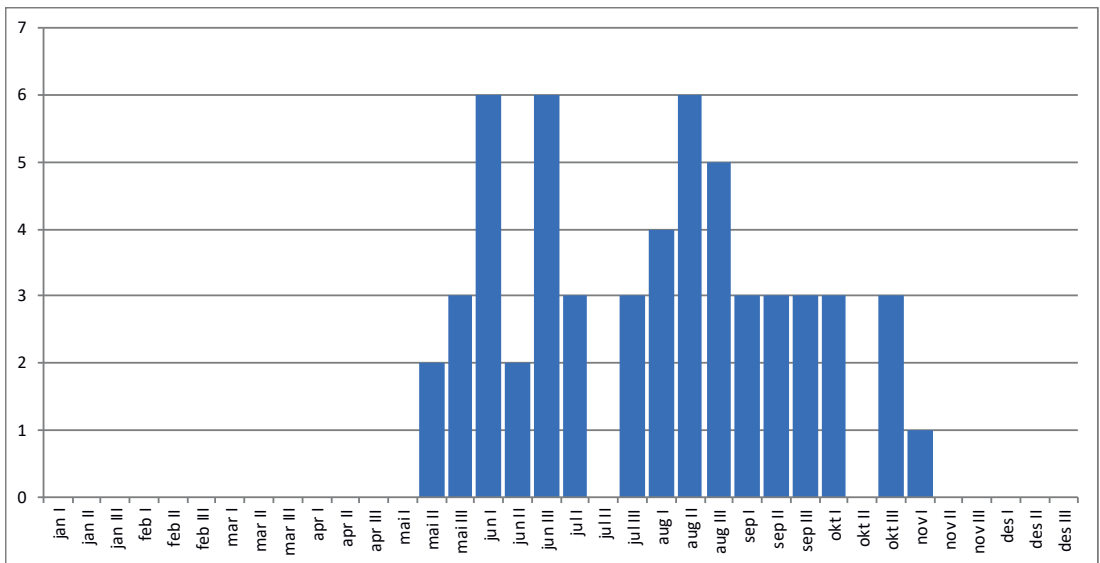
(Middelhavsområdet nord til sentrale Frankrike, øst til Sørvest-Asia; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Fire funn i 2019 er ny årsrekord. De fire funnene hadde også en usedvanlig stor geografisk spredning, noe som medførte at både Akershus og Nordland fikk sine første funn av arten. Fuglen fra Myken er i tillegg det nordligste funnet av rødhodevarsler i Norge noensinne. Fuglen fra Lista utgjør det seneste høstfunnet og samtidig det første for november. De ekstreme funnene i 2019, både med hensyn til geografi og dato, inviterer til spekulasjoner om hvilke populasjoner eller underarter som

var involvert i forekomsten. Alle de fire fuglene ble imidlertid godt dokumentert og alle viser karakterene til nominatunderarten. Rapportåret var et godt år for rødhodevarsler også i resten av Norden med to funn i Danmark, tre i Finland og seks i Sverige.

Rødøyevireo *Vireo olivaceus* (0, 2, 1)

2019 ROGALAND: 1K Herberg, Utsira 9.–11.10* (F) (*A. Landsverk mfl.).

(Nord-Amerika; overvintrer Sør-Amerika). Rødøyevireo er den desidert vanligste nord-amerikanske spurvefuglarten i Europa med totalt flere hundre individer påtruffet, bl.a. 156 funn i Storbritannia frem til og med 2019. Det var derfor ikke uventet at Norges beste lokalitet for «yanks» endelig fikk sitt første funn av arten. Rødøyevireoen i Herberg markerte samtidig slutten på en 20 år lang ventetid for disse ettertraktede artene på øya, og ble etterfulgt av en brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus* allerede dagen etter. På tross av det store antall funn i Europa er dette en art som i stor grad er forbeholdt vestlige utposter slik som Asorene, Island, Irland og Storbritannia. Dette gjenspeiles også i Skandinavia der et funn fra Danmark i oktober 2011 er det eneste funnet

Figur 5. Norske funn av rosenvarsler fordelt på tidagersperioder. Norwegian records of Lesser Grey Shrike by ten-day period.

Rødhodevarsler (Woodchat Shrike, *Lanius senator*) 1K Kviljoødden, Farsund (VA) 30. oktober 2019. Fuglen hadde tilhold på lokaliteten til 6. november, og er det seneste funnet noensinne i Norge. Foto: Gunnar Gundersen.

Røðøjevireo (Red-eyed Vireo, *Vireo olivaceus*) Utsira (RO) 11. oktober 2019. Funnet er det tredje i Norge. De to første funnene er fra oktober 2014 – begge fra Rogaland. Foto: Bjørn Mo.

utenfor Norge. Rapportåret gav imidlertid en lang rekke funn i Europa, der Belgias andre funn og ikke minst Italias første funn er de mest bemerkelsesverdige.

Amursvale *Cecropis daurica* (1, 105/109, 3)

Individer som viste karakterene til underarten *rufula* (0, 84, 3)

2019 VESTFOLD: 2K+ Ulverødtjønna, Larvik 24.5 (A. F. Mæland).

VEST-AGDER: 2K+ Velle, Farsund 20.5* (F) (*R. Berntsen mfl.). 2K+ Slevdalsvann, Farsund 25.–26.5 (*T. B. Vestøl mfl.).

NORDLAND: 2K+ Røstlandet, Røst 30.4* (F) (*E. Grønningseter, S. Baines).

(Middelhavsområdet, Midtøsten og Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara). I et år som var noe under gjennomsnittet for arten er det aprilfunnet fra Røst som utmerker seg mest. Dette er det tidligste funnet nord for Polarsirkelen noensinne. Funn fra månedsskiftet april/mai har tradisjonelt vært en begivenhet forbeholdt Sør-Norge og da særlig Sørvestlandet. I den forbindelse kan det nevnes at de to observasjonene fra Lista vurderes som ett funn, selv om det ikke kan utelukkes at det var to ulike individer involvert i forekomsten.

Eike-/furusanger *Phylloscopus bonelli/orientalis* (0, 3, 1)

2019 ROGALAND: 2K+ Grødemsvatnet, Karmøy 23.4* (V) (G. I. Høines).

(Sørvest-Europa og Nordvest-Afrika (eikesanger) og Sørøst-Europa og Tyrkia (furusanger); overvintrer i Sahelbeltet i Afrika). Denne fuglen ble ikke hørt lokke og lar seg dermed ikke bestemme med sikkerhet til noen av de to artene. Dog passer den friske fjærdrakten med klarere grønne kanter på vingefjær og en varmt brunlig grunntone best for eikesanger. Fra tidligere er det bare gjort to vårfunn av «bonellisanger» i Norge: en eikesanger fra Svenner, Larvik 27. mai 1971 og en furusanger fra Kvasheim, Hå 8.–9. mai 2004. Fuglen fra Karmøy var med andre ord det tidligste vårfunnet av artsparet i Norge med to ukers margin.

Blekbrynsanger *Phylloscopus humei* (0, 45, 5)

2019 VEST-AGDER: 1K+ Østhasselstrand, Farsund 19.10* (F, L) (*T. A. Olsen mfl.).

ROGALAND: 1K+ Fjøløy, Rennesøy 9.–10.11* (F) (*O. Njå mfl.). 1K+ Hovland, Utsira 15.11* (F, L) (*B. O. Høyland mfl.).

SOGN OG FJORDANE: 1K+ Nybø, Værlandet, Askvoll 1.11 (A. Braanaas).

MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 29.10–1.11* (F) (*F. Grønningseter mfl.).

(Sentral-Asia fra Altaj til Nordvest-Himalaya og Kina; overvintrer fra Iran til Det indiske subkontinent). Årets fem funn blir bare overgått av rekordåret 2003 da ikke mindre enn ti blekbrynsangere ble observert i Norge. Rogaland står med totalt 24 funn, dvs. nesten halvparten av funntotalen. Funnene i Vest-Agder og Sogn og Fjordane var de første av arten fra disse fylkene. Grovt sett kan man si at arten er påtruffet langs vestkysten fra Lofoten til Lista og i tillegg langs skagerrakkysten fra Jomfruland til Store Færder. Det geografisk mest avvikende funnet ble gjort ved Fenstad, Nes i Akershus 4. desember 2013.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* (14, 208, 1)

2019 HORDALAND: 1K+ Herdlevær, Øygarden 8.–10.10* (F) (*J. Bell mfl.).

(Sibir og Øst-Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). Fuglen fra Herdlevær sørget for at det første blanke året for arten siden 2014 ble unnådd. Dette var det niende funnet av arten i Hordaland. Den forrige observasjonen fra fylket stammer fra samme sted, gjort av samme observatør 16. oktober 2013. Den norske funntotalen for 2010-tallet ble 37 funn; man må tilbake til 1970-tallet for å finne et lavere antall. Gitt høyere feltaktivitet, bedre kunnskap og bedre rapporteringssystemer er det liten tvil om at forekomsten av fuglekongesanger i Norge minker.

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* (1, 49, 3)

2019 ROGALAND: 1K+ Losjen, Utsira 9.–15.10* (F) (*K. Myrmo, J. L. Hals mfl.).

Brunssanger (*Dusky Warbler*, *Phylloscopus fuscatus*) Utsira (RO) 11. oktober 2019. Et helt typisk funn for arten i Norge både med tanke på lokalitet og tidspunkt. Utsira er Norges klart beste lokalitet for brunssanger. Foto: Bjørn Mo.

1K+ Regestranden, Sola 17.–18.10* (F) (*T. A. Olsen mfl.). 1K+ Myre, Utsira 21.10* (F) (*S. Carrington mfl.).

TRØNDELAG: 2K+ ♂ sy. Sandmoen, Lierne 12.6 (N. van Doninck).

(Sibir, Mongolia og nordlige Kina; overvintrer fra Nordøst-India til Sørøst-Asia). Tre funn er omtrent på gjennomsnittet for det siste tiåret. Når det kan legges til at $\frac{3}{4}$ av de norske funnene er gjort i oktober og at 60 % stammer fra Rogaland er det liten tvil om at årets forekomst kan omtales som ordinær. Funnene fra Utsira skiller lite både med hensyn på tid og avstand, men med markant forskjellig oppførsel og en relativt godt dekket lokalitet er det NSKFs vurdering at det trolig dreier seg om to ulike individer. Utsira er landets desidert beste lokalitet for arten og har ved flere anledninger tidligere huset mer enn én brunssanger i løpet av én og samme høstsesong.

(Nordøst-Europa og Vest-Asia; overvintrer i Pakistan, India og Indokina). Kun to funn gjør 2019 til et magert år for denne arten som har en langt mer regelmessig opptreden i våre nærmeste naboland østover. Også i Storbritannia påtreffes arten langt oftere enn her hjemme.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus*
(8/9, 115, 5)

2014 VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Presterødkilen, Tønsberg 2.–6.6 (*A. Hangård mfl.).

2018 TRØNDELAG: 2K+ ♂ sy. Husøya, Halten, Frøya 31.5 (J. O. Gjershaug, T. Reinsborg).

2019 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Folkå, Iddefjorden, Halden 2.–15.6* (F) (*K. E. Vedahl mfl.). ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Ergavatnet og Horpestadvatnet, Klepp 25.5–29.6 (*S. Eldøymfl.). 2K+ ♂ sy. Hinnalandstjørna, Time 31.5–26.6* (F) (*E. Ween mfl.).

MØRE OG ROMSDAL: 2K+ rm. Grimstadvatnet, Hareid 19.–20.7* (F)

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
(2, 120/123, 2)

2019 AKERSHUS: 2K+ ♂ sy. Djupdalen, Rælingen 25.5–11.6* (F) (*O. Vignes mfl.).

(*K. M. Soot mfl.).

TRØNDELAG: 2K+ Hammervatnet, Levanger 2.6–20.7* (F) (*A. Winnem mfl.). 2K+ ♂ rm. Titran, Frøya 8.6* (F) (M. Myklebust). 2K+ ♂ sy. Tysksætra, Rennebu 29.6* (L) (Ø. L. Arnekleiv).

(Europa nord til Midt-Sverige, Sørvest- og Sentral-Asia samt Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Det ble observert syngende trostesangere både ved Folkå og Horpestadvatnet også på forsommeren 2018. Observasjonene fra disse lokalitetene i 2019 regnes derfor, i tråd med tidligere praksis, som trolig returnerende individer. Det gir fem funn av antatt nye individer i rapportåret. Hannen som sang ved Hinnalandstjørna tar funntotalen for Rogaland opp i 40 funn. Forekomsten i rapportåret utmerker seg med hele fire funn fra Midt-Norge. Før 2018 er trostesanger påtruffet bare én gang hver i Trøndelag og Møre og Romsdal. Fire funn fra disse fylkene i løpet av syv uker er dermed en eksepsjonell forekomst. I tillegg kommer funnet fra Halten i 2018 som tidligere er publisert som utilstrekkelig dokumentert, men hvor ev. forvekslingsarter etter ny vurdering anses å være utelukket. Den syngende hannen fra Presterødkilen i 2014 antas å være en returnerende fugl fra året i forveien.

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (0, 35, 1)

2019 NORDLAND: 1K rm. Lundgård, Flakstad 7.9* (F) (M. Eggen).

(Svartehavet til Sørvest-Sibir; overvintrer i India). Rapportåret er det sjette på rad med funn av arten i Norge. Faktisk er det etter årtusenskiftet kun fire år som ikke har hatt funn av åkersanger. Med andre ord er funn av åkersanger på god vei til å bli en forventet årlig begivenhet i Norge. En tilsvarende økende trend gjenspeiles også i Danmark (16 funn), Finland (57 funn) og Sverige (38 funn). I Danmark ble det gjort hele fire funn i 2019, noe som er ny årsrekord der. Sverige måtte i likhet med Norge nøye seg med ett funn, mens Finland, som har to konstaterte hekkefunn, noe overraskende ble stående uten funn av arten i 2019.

Tartarsanger *Iduna caligata* (0, 20, 1)

2019 SOGNOGFIJORDANE: 1K+ Landøy, Værelandet, Askvoll 5.10* (F) (*O. Nordstein, T. Holtskog, J. Myromslien mfl.).

(Nordvest-Russland og videre øst til Mongolia; overvintrer i India). Første funn av arten og *Iduna*-slekten i sin helhet i Sogn og Fjordane. De ulike *Iduna*-artene er snarlige hverandre og gode bilder og/eller detaljert beskrivelse er nødvendig for å skille mellom dem. For tartarsanger er nebbets form og markeringer, hodeform og -tegninger, tegninger på tertiarene og stjertbevegelser de mest avgjørende karakterene å fokusere på. Også Sverige hadde ett funn av arten i 2019, mens Danmark står uten funn.

Bleksanger *Iduna pallida* (0, 6, 2)

2019 ROGALAND: 1K Beiningen, Karmøy 18.–22.9* (F) (*F. Steinkjellå mfl.). 1K+ Vigdel, Sola 18.10–4.11* (F) (*G. Kristensen mfl.).

(Sørøst-Europa, Nord-Afrika, Midtøsten og Sentral-Asia; overvintrer i Øst-Afrika). Disse to funnene forsterker et påfallende funnmønster der seks av Norges åtte funn er gjort langs ytre kyst fra Sola til Utsira. Dette er også første år med mer enn ett funn her til lands, og fuglen fra Vigdel utgjør det seneste høstfunnet. Alle Norges åtte funn er gjort på sensommer og høst i perioden 9. august til 4. november. Fra våre nærmeste naboland er det gjort ett funn i Danmark, syv i Finland og ti i Sverige, hvorav Finland og Sverige hadde ett funn hver i 2019. Det er også interessant å merke seg at av de totalt 18 funnene i resten av Norden stammer ti fra vår og forsommer, med en funntopp i begynnelsen av juni. Med andre ord burde arten kunne påtreffes på våren også i Norge.

Stripesanger *Locustella lanceolata* (0, 20, 0)

2018 SVALBARD: 1K+ funnet død Hornøya, Tusenøyane 8.8* (F, DNA) (K. H. T. Schreven).

(Sentrale deler av Eurasia fra Finland gjennom Sibir til Sakhalin og Kamtsjatka; overvintrer i Sørøst-Asia). Fuglen ble funnet i en tilnærmet

Trotesanger (Great Reed Warbler, *Acrocephalus arundinaceus*) Hinnalandstjønna, Time (RO) 7. juni 2019. Det ble en sterk forekomst av arten i rapportåret med sju individer. To av disse var returnerende hanner. Foto: Jon Helle.

mumifisert tilstand og hadde derfor ligget død en god stund, sannsynligvis helt siden høsten i forveien. Levningene oppbevares nå ved museet *Naturalis* i Leiden, Nederland. Fra tidligere er det gjort ett funn av stripesanger fra de arktiske områdene, en fugl som landet på et fiskefartøy ca. 70 nm nord for Bjørnøya i september 1982. Hornøya er imidlertid lokalisert enda lenger nord og funnet er således trolig det nordligste i verden. For flere detaljer se Schreven (2020).

Rødbrystsanger *Curruca iberiae* (1, 3, 1)
2019 ROGALAND: 2K ♂ Sørevågen, Utsira
27.–30.4* (F) (*B. Mo mfl.).

(Nordvest-Afrika, Den iberiske halvøy og Sør-Frankrike; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Denne fuglen ble hørt lokke flere ganger med enkeltstående «tekk»-lyder, og maquissanger *C. subalpina* kunne dermed utelukkes. Fuglen er også dokumentert med en lang rekke bilder som bl.a. viser en underside med jevnt utbredt

teglrød farge fra strupe til undre stjerdekkere. Selv om detaljerte stjerettegninger ikke lot seg dokumentere er det NSKFs vurdering at dette individet er dokumentert tilsvarende tidligere funn av arten, ref. Olsen (2019).

Rødbryst-/rødstrupe-/maquissanger

Curruca iberiae/cantillans/subalpina (1, 63, 3)

2019 ROGALAND: 2K ♂ rm. Søre merkeskog, Utsira 19.5 og Siratun, Utsira 2.–4.6* (F) (T. W. Andersen, H. Heggland mfl.). 2K+ ♂ Kvalvik, Utsira 31.5* (F) (*A. Kjosås, H. Heggland mfl.). 2K+ ♀ Vigdel, Sola 10.6* (F) (*B. Mo mfl.).

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Vest- og Sentral-Afrika). Fuglen som ble sett på Utsira i begynnelsen av juni hadde en blank ring og var utseendemessig lik den som ble ringmerket på øya to uker tidligere. Disse to observasjonene regnes derfor som trolig samme individ. Hannen som ble sett og fotografert siste dagen i mai var derimot ikke ringmerket og således et nytt individ. Begge disse fuglene viste draktkarakterer som ligger i overlappsonen til de ulike taksonene i rødstrupesanger-komplekset, og ettersom lokkelyd ikke med sikkerhet ble hørt fra noen av dem er NSKFs vurdering at sikker identifikasjon til art ikke er mulig. Det samme gjelder for hunnen fra Sola. Fra denne fuglen ble (lokke)lyd hørt én enkelt gang, men uten flere repetisjoner blir videre identifikasjon til art ikke mulig ut fra de kriteriene NSKF har satt opp i Olsen (2019).

Rosenstær *Pastor roseus* (24/28, 231/237 til 2011, –)

2001 VEST-AGDER: Ad. Sangvik, Søgne 14.8 (S. Flottorp).

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka). Arten ble tatt ut av NSKFs rapporteringsliste fra og med 2012. Tidligere upubliserte funn fra 2011 og tidligere ønskes imidlertid fremdeles innsendt til komiteen.

Gulltrost *Zoothera aurea* (3, 10, 1)

2019 ROGALAND: 2K+ Varen, Utsira 27.4*

(F) (*I. Grimsby, *A. Kjosås, A. Grimsby mfl.).

(Uralfjellene til Sakhalin og Japan; overvintrer i Sørøst-Asia). Dette er det andre funnet av gulltrost fra Utsira, det første vårfunnet fra Norge, og nok en av de mest uventede observasjonene fra rapportåret. Alle de tidligere funnene stammer fra treukersperioden 24. september til 15. oktober. Imidlertid foreligger det to vårfunn fra våre nærmeste naboland, nærmere bestemt fra Liselund, Møn, Danmark 10. april 1909 og Ottenby, Öland, Sverige 18. april 2003. Med andre ord ser april ut til å være tida for returtrekk av gulltroster som har tilbragt vinteren i Europa. Den norske funntotalen har mer enn doblet seg de siste fire årene, og med totalt 14 funn har Norge nå nærmere halvparten av de nordiske funnene av gulltrost. Både Danmark og Finland har fem funn, mens Sverige har seks. Fuglen fra Utsira var imidlertid det eneste funnet fra de nordiske landene i 2019.

Brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus* (1, 3, 1)

2019 ROGALAND: 1K+ rm. Søre merkeskog, Utsira 10.10* (F) (*R. Berg mfl.).

(Nordlige Nord-Amerika; overvintrer i Mellom-Amerika og nordlige Sør-Amerika). Årets funn er det femte for både Norge og Utsira, og kommer nesten på dagen 20 år etter det forrige funnet 12.–15. oktober 1999. De tre første funnene ble alle gjort i perioden 20. til 30. september. Fra våre nærmeste naboland foreligger det ett funn fra Danmark (oktober 2012), to funn fra Finland (oktober 1974 og november 1981) og ett fra Sverige (november 1995). I Storbritannia er forekomsten mer regelmessig med hele 43 funn til og med 2019. Fra rapportåret er det publisert to funn, hvorav det første ble gjort på Scilly-øyene samme dag som fuglen på Utsira.

Svartstrupetrost *Turdus atrogularis* (8, 42, 1)

2019 ROGALAND: 1K ♀ Vigrestad, Hå 14.–15.12* (F) (*A. Johnsen mfl.).

(Sibir; overvintrer fra Den persiske gulf til Vest-Kina). Etter rekordår for arten både i 2017 og 2018 var kun ett funn i rapportåret en svak

Rødbrystsanger (Western Subalpine Warbler, *Curruca iberiae*) Utsira (RO) 27. april 2019. Funnet er det femte i Norge. Legg merke til den teglrøde fargen på undersiden fra strupen til undre stjerdekkere. Sammen med tekk-lyden som ble hørt er dette nok til å utelukke slektningene maquissanger (*C. subalpina*) og rødstrupesanger (*C. cantillans*). Foto: Bjørn Mo.

Svartstrupetrost (Black-throated Thrush, *Turdus atrogularis*) 1K hunn Vigrestad, Hå (RO) 15. desember 2019. Denne fuglen var årets eneste av arten i Norge. Foto: Bjørn Mo.

forekomst, men forlenget likevel den ubrutte årlige forekomsten i Norge til ni år. Fuglen fra Vigrestad viste antydning til rødlig fargetoner i hodet og rundt basis av stjerten. Svartstrupetrost er kjent for å hybridisere med de nærstående artene rødstrupetrost *T. ruficollis* og rødflekketrost *T. naumanni*. NSKF har i denne omgang ikke tatt stilling til hvorvidt antydning til rødlig fargetoner på dette individet er en indikasjon på genetisk materiale fra andre arter. Observatører og fotografer oppfordres til å fokusere på stjørt- og vingetegninger ved funn av sjeldne østlige trostearter.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos* (2, 53, 1)

2019 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Myklebust, Harøya, Sandøy 3.10* (F) (K. Aa. Holter).

(Nordvest-Afrika, Sør- og Mellom-Europa og videre østover til Sentral-Asia; overvintrer i Afrika sør for Sahara). Dette er det syvende oktoberfunnet av sørnattergal i Norge. Samtlige har dukket opp i løpet av en åttedagersperiode i begynnelsen av måneden, derav fem i dagene 2.–4. oktober. Sørnattergal er likevel en utpreget vårart i Norge med $\frac{3}{4}$ av funnene gjort i perioden fra 22. april til 25. juni. Også

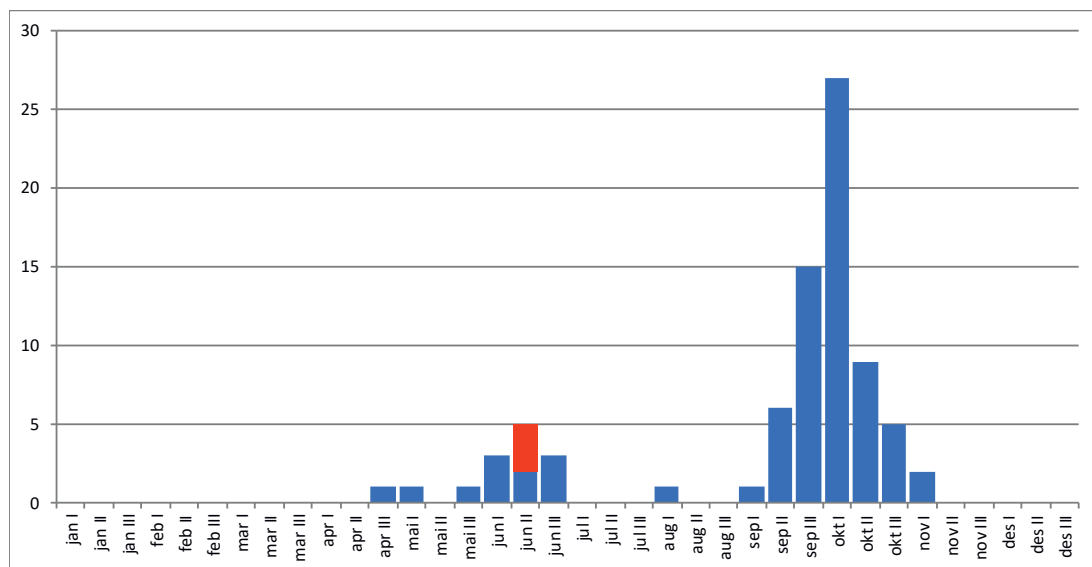
i våre nærmeste naboland dominerer vårfunn, eksemplifisert gjennom forekomsten i 2019 der Sverige hadde fem funn og Finland ett, alle gjort fra slutten av april til slutten av mai.

Blåstjørt *Tarsiger cyanurus* (1, 70/73, 6)

2019 ROGALAND: 2K rm. Bømyra, Randa-berg 26.4* (F) (M. Bø). 1K rm. Fyrhagen og Søre merkeskog, Utsira 29.9* (F) (*T. Vang mfl.). 2K+ ♂ Kutre, Utsira 7.–8.10* (F) (*F. Nilsen, T. O. Stakkeland mfl.). 1K rm. Bratteli, Forsand 13.10* (F) (R. Imsland). 1K rm. Søre merkeskog, Utsira 17.–19.10* (F) (*T. W. Andersen mfl.).

FINNMARK: 2K ♂ sy. Neiden, Sør-Varanger 4.–5.6* (F) (K. Varga, S. Werner).

(Taigasonen fra Finland østover til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia, Korea og Japan). Seks funn er omtrent på gjennomsnittet for de siste ti årene. Rogaland og Finnmark er landets to beste fylker for arten med hhv. 35 og 10 funn. Forekomsten i rapportåret er sånn sett som forventet, men to av funnene må likevel trekkes frem spesielt. Fuglen som ble fanget og ringmerket i Randaberg i april er det tidligste vårfunnet med åtte dagers margin. Det eneste tidligere

Figur 6. Norske funn av blåstjørt fordelt på tidagersperioder. Norwegian records of Red-flanked Bluetail by ten-day period (red colour indicates multiple birds).

Ny art for Norge! Taigafluesnapper (Taiga Flycatcher, *Ficedula albicilla*) 1K Sula, Frøya (TØ) 26. september 2019. Arten er overraskende sjelden i Europa tatt i betraktning av at den skal hekke inn i den europeiske delen av Russland. Våre naboland Danmark, Sverige og Finland har ett funn hver til og med 2019. Foto: Jon Helle.

vårfunnet fra en trekklokalitet ble gjort 4. mai 2018 på Stråholmen, Kragerø. Det andre funnet som fortjener spesiell omtale er den voksne hannen fra Utsira i begynnelsen av oktober som er første funn av en utfarget hann fra høsten. Tidligere er slike fargesprakende fugler bare påtruffet et par ganger sommerstid i Finnmark.

Taigafluesnapper *Ficedula albicilla* (0, 0, 1)

2019 TRØNDELAG: 1K rm. Sula, Frøya 26.9* (F, DNA) (E. Bangjord, K. Hellandsjø, E. Krokan mfl.).

(Sibir fra Uralfjellene til Stillehavet; overvintrer i India og Sørøst-Asia). Ny art for landet! Taigafluesnapperens hekkeutbredelse skal etter sigende strekke seg så vidt inn i den europeiske delen av Russland, men arten er ellers en ekstrem sjeldenhet i vår verdensdel med kun seks tidligere funn: Sverige (oktober 1998), Storbritannia

(april og oktober 2003, samt september 2009), Finland (oktober 2016) og Irland (oktober 2018). Danmark fikk også sitt første funn i 2019, en ungfugl funnet ved Gentoft Sø, Sjælland 10. november. Taigafluesnapper har vært «på radaren» til norske sjeldenhetsjegere i flere år allerede, men det er nok hovedsakelig de seneste dvergfluesnapperne *F. parva* som har blitt sjekket grundig. Imidlertid viser både fuglen fra Sula og det siste funnet fra Storbritannia at denne arten også kan dukke opp tidligere på høsten. Fuglen fra Sula ble fanget tilfeldig og ikke sett igjen etter slipp. Det faktum at den ble fanget gjorde jobben med å dokumentere førstefunnet enklere, men også i felt lar arten seg som regel skille fra dvergfluesnapper. De viktigste karakterene for å skille ungfugler fra dvergfluesnapper er farge på øvre stjerterdekkere, form og farge på nebbet, farge og bredde på de lyse tuppene på stordekkere og tertierer, samt en generelt mer grålig fargetone på oversiden.

Funnet er fyldig omtalt av Hellandsjø & Shannon (2019) i en artikkel som også inkluderer en grafisk fremstilling av DNA-analysen.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros*

Individer som viste karakterene til underarten *phoenicuroides* (0, 6, 1)

2019 ROGALAND: 1K ♂ Kvasheim, Hå 23.11* (F) (*S. Lode mfl.).

(Sentral-Asia; overvintrer hovedsakelig i India). Årets funn er, kanskje noe overraskende, det første fra landets sjeldenhetsfylke nr. 1. Biotop og dato føyer seg på den annen side fint inn sammen med tidligere norske funn. Økt oppmerksomhet blant observatører og bedre kunnskap om identifikasjon er nok medvirkende årsaker til at antall funn av denne underarten har skutt i været i Norge og resten av Nord-Europa de siste årene. Imidlertid er økningen såpass markant at en reell økning også virker sannsynlig. For oppdatert informasjon om identifikasjon og forekomst i Europa, se van der Spek & Martinez (2018).

Asia-/østsvartstrupe *Saxicola maurus/stejnegeri* (0, 84/85, 5)

2019 BUSKERUD: 2K ♀ Veslefjorden, Hol 28.4* (F) (T. Bølstad). 1K+ ♀ Mo gård, Hole 1.–7.11* (F) (*T. Pettersen, K. Myrmo mfl.).

VEST-AGDER: 1K ♀ Jåbekk, Mandal 30.9* (F) (*T. E. Høgsås mfl.).

ROGALAND: 1K+ Førlandsvatnet, Haugesund 10.11* (F) (J. K. Ness).

NORDLAND: 1K+ Grav, Røstlandet, Røst 28.9* (F) (*E. Grønningsæter mfl.).

(Eurasia fra Kvitsjøen og Kaukasus til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia, nordlige India og vestover til Den arabiske halvøy). Østsvartstrupe er nylig skilt ut som en monotypisk art fra asiasvartstrupe. Kriteriene for sikker feltidentifikasjon av de to artene utenfor det normale utbredelsesområdet er imidlertid fremdeles uklare. Årets funn presenteres derfor her, i likhet med tidligere års funn, som ubestemte til art. Unntatt fra dette er hanner av underarten *hemprichii*, som basert på hvite indre stjert-

fjær kan bestemmes sikkert også i felt. De tre funnene av *hemprichii* er dermed de eneste sikkert bestemte funnene av asiasvartstrupene i Norge. Rogaland, Vest-Agder og Nordland er Norges tre beste fylker for artsparet, alle med et tosifret antall funn. Artsparet er imidlertid ikke tidligere påtruffet i Buskerud, så to funn i løpet av rapportåret må sies å være overraskende. Særlig vårfunnet fra Hol er en meget uventet observasjon; aldri tidligere har artsparet blitt påtruffet så langt opp mot fjellet i Norge.

Ørkensteinskvett *Oenanthe deserti* (0, 31, 1)

2019 ROGALAND: 1K ♂ Åkrasanden, Karmøy 13.–14.11* (F) (*L. H. Folgerø mfl.).

(Nord-Afrika, Nordvest-Arabia og østover til Mongolia; overvintrer i Sahara og Arabia øst til Pakistan). Ørkensteinskvett har blitt påtruffet i Norge i 12 av de siste 15 årene, og nærmer seg en status som årlig forekommende art. Antall funn det siste tiåret viser likevel en svakt fallende tendens sammenliknet med de første ti årene etter årtusenskiftet. Årets funn er på alle måter typisk ettersom halvparten av funnene stammer fra november, og Rogaland med 18 funn står for flertallet av disse. Høsten 2019 var et relativt svakt år for arten i Norden, der en fugl fra Finland i slutten av oktober er det eneste øvrige funnet i regionen.

Svartstrupesteinskvett *Oenanthe pleschanka* (0, 25, 2)

2019 VEST-AGDER: 1K ♀ Kjevikstranda, Kristiansand 7.11* (F) (*S. Bossum, F. Holmen).

ROGALAND: 2K+ ♀ Vik, Klepp 25.6–22.7* (F) (*T. Berg mfl.).

(Sørøst-Europa og Sentral-Asia; overvintrer i Øst-Afrika). Rogaland og Vest-Agder har med hhv. tolv og seks funn $\frac{2}{3}$ av den norske funnmassen. Totalt 25 av de norske funnene er gjort på senhøsten, med mediandato en uke tidligere enn årets fugl fra Kristiansand som dermed kan sies å følge det forventede funnmønsteret. Det samme er på ingen måte tilfelle for hunnen som tilbragte fire sommeruker på Jæren. Dette er det første

Østlig svartrødstjert (Black Redstart, *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*) 1K hann Kvasheim, Hå (RO) 23. november 2019. Funnet er nr. 7 i Norge av denne sentralasiatiske underarten. Foto: Bjørn Mo.

Ørkensteinskvett (Desert Wheatear, *Oenanthe deserti*) 1K hann Åkrasanden, Karmøy (RO) 14. november 2019. Årets eneste funn i Norge var typisk både med tanke på fylke og tidspunkt. Foto: Frank Steinkjellå.

sommerfunnet av arten her til lands. Hunner av svartstrupesteinskvettt kan være ekstremt like hunner av østlig middelhavssteinskvettt, og kan i noen tilfeller ikke bestemmes sikkert i felt. Imidlertid foreligger mange gode bilder av fuglen fra Vik, der bl.a. tegninger på brystet er avgjørende for identifikasjonen. Svartstrupesteinskvettt viser en økende funnfrekvens både i Norge og resten av Norden. Finland hadde seks funn i 2019 og Sverige hadde fem, alle fra midten av oktober til begynnelsen av november. Danmark ble derimot stående uten observasjoner dette året.

Østgulerle *Motacilla tschutschensis* (0, 0, 2)

2019 TELEMARK: 1K Stråholmen, Kragerø 27.10* (F, L) (*B. Kjellemyr, E. Edvardsen, R. Magnussen).
ROGALAND: 1K Skeie, Klepp 21.11–21.12* (F, DNA) (*T. Berg, E. Ween mfl.).

(Sibir og vestlige Alaska; overvintrer i Sørøst-Asia). Ny art for landet! Imidlertid foreligger en lang rekke funn av lignende fugler både fra 2019 og tidligere år som ennå ikke er ferdig vurdert av NSKF. Pr. dags dato blir bare funn som er belagt med DNA-analyse eller der det finnes gode opptak av lokkelyd publisert som tilstrekkelig dokumentert. Likevel er det mye som tyder på at slike grå-og-hvite erler som dukker opp på senhøsten har et utspring langt mot øst. NSKF jobber for tiden med kriterier for godkjenning av slike funn, og observatører oppfordres til å sikre opptak av lokkelyd og materiale for DNA-analyser der det er mulig.

Markpiplerke *Anthus campestris* (4, 48, 3)

2019 VEST-AGDER: 2K+ Steinodden, Farsund 27.4* (F) (G. Gundersen). 2K+ Kjerkevågen, Lindesnes 30.5–2.6* (F) (*I. Flesjø mfl.).
ROGALAND: 2K+ Pedlestemmen, Utsira 18.5 (M. Thomson).

(Europa nord til Sør-Sverige og Baltikum, videre østover gjennom Sentral-Asia til Mongolia; overvintrer i Sahelsonen i Afrika, på Den arabiske halvøy og videre til Pakistan og India). Tre funn

i løpet av våren gjør rapportåret til et godt år for arten i norsk målestokk. Det er bare 1980 med fire funn som overgår denne årssummen. Lista er landets beste område for markpiplerke med totalt elleve funn, ett mer enn Jomfruland. Antall funn av arten var relativt stabilt med i gjennomsnitt snaut ett funn pr. år fra tidlig på 70-tallet frem til og med det første tiåret etter tusenårsskiftet. Gjennomsnittet for det siste tiåret, der arten har vært årlig, nærmer seg imidlertid to funn i året. Med tanke på artens tilbakegang i de nærmeste hekkeområdene er dette en noe uventet utvikling.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (0, 95/98, 9)

2019 ØSTFOLD: 2K+ Skipstadkilen og Svanebukta, Asmaløy, Hvaler 5.–20.1* (F) (*K. E. Vedahl, I. M. Eriksen, P.-A. Johansen mfl.).
VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 1.–13.1* (F) (T. Tjønnås, S. T. Olsen mfl.). 2K+ Mølen, Larvik 4.–31.3* (F) (*J. Edvardsen mfl.). 1K+ Mølen, Larvik 17.11–31.12* (F) (*A. Hangård mfl.).
TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 2.–25.1* (F) (O. Nordsteien mfl.).
AUST-AGDER: 1K+ Bjellandstrand, Arendal 24.11–8.12* (F) (*S. I. Marcussen mfl.).
VEST-AGDER: 1K+ Vågsvollvika, Farsund 22.–23.10* (F) (*G. Gundersen mfl.). 1K+ Gismerøya, Mandal 27.–29.10* (F) (*K. M. Torland mfl.).
ROGALAND: 1K+ Ølberg, Sola 1.–3.12* (F) (*G. Kristensen mfl.). 1K+ Revehamna, Klepp 24.–28.12* (F) (*L. O. Eliassen, *S.-I. Eliassen mfl.). 1K+ Kvasheim, Hå 27.12* (F) (S. Lode).

(Fjellområder i Europa og Asia; europeiske fugler overvintrer i lavlandet fra Danmark og Sør-Sverige til Middelhavet). Fuglene fra Jomfruland og Mølen i januar antas å være identisk med individene som ble sett på respektive lokaliteter i desember 2018 og teller dermed ikke som nye funn. Med syv uker uten observasjoner av arten på Mølen regnes derimot fuglen derfra i mars som bare mulig samme individ som tidligere på vinteren og teller dermed som et nytt funn. Det gir totalt elleve funn i 2019, hvorav ni var nye

Ny art for Norge! Østgulerle (Eastern Yellow Wagtail, *Motacilla tschutschensis*) 1K Stråholmen, Kragerø (TE) 27. oktober 2019. Arten hekker i Sibir og vestlige Alaska, og var tidligere betraktet som en underart av gulerle. Foto: Jan Erik Tangen.

Vannpiplerke (Water Pipit, *Anthus spinoletta*) Ølberg, Sola (RO) 2. desember 2019. Rapportåret hadde en sterk forekomst av arten i Norge. Det ble registrert elleve individer, hvorav ni var nye. Det er kun årene 2003–2005 som har en sterkere forekomst av arten enn 2019. Foto: Bjørn Mo.

individer. Det er bare årene 2003–2005 som kan vise til høyere funntall. Funnene i rapportåret var jevnt spredt langs det som kan kalles for artens norske overvintringsområde, dvs. den ytre kysten fra svenskegrensen til Boknafjorden. Av de totalt 104 norske funnene er det kun ett som ikke stammer fra dette området: en fugl fra Tautra, Trøndelag fra 8. februar til 16. mars 2014.

Steinfink *Bucanetes mongolicus* (0, 1, 0)

2018 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Øran, Åndalsnes, Rauma 19.10* (F) (*A. H. Gyldenås, F. Grønningsæter, T. H. Hansen).

(Fjellområder fra østligste Tyrkia gjennom Iran, Sentral-Asia til Mongolia og nordøstre Kina). Fuglen er i forrige NSKF-rapport publisert som trompeterfink selv om steinfink ble vurdert også den gang. Et funn av steinfink i Sverige i oktober 2020 kastet imidlertid nytt lys over funnet fra Åndalsnes og bidro til at fuglen kunne bestemmes korrekt, selv uten at de diagnostiske vingetegningene hadde blitt sett. Det er også et funn av arten fra Malta i november 2013. Disse tre funnene danner et ganske homogent, om enn lite, funnbilde. På tross av at steinfink, i likhet med trompeterfink, i hovedsak bare gjør mindre forflytninger innen det normale utbredelsesområdet anser NSKF det som mest sannsynlig at fuglen har ankommet Norge spontant. Funnet er derfor plassert i kategori A.

Gulirisk *Serinus serinus* (3/4, 66/72, 7)

2019 TELEMAR: 2K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 3.–6.5* (F) (*O. Nordsteien mfl.). 2K+ ♂ Stråholmen, Kragerø 3.5 (V. Heibo).

AUST-AGDER: 2K+ ♂ sy. Fjære kirke, Grimstad 21.5 (K. M. Torland).

VEST-AGDER: 2K+ ♂ Farestad, Mandal 26.–30.4* (F) (*D. Drangland mfl.). 2K+ ♂ sy. Høksås, Mandal 4.5 (G. Hundstad). 2K+ ♂ Lista fyr, Farsund 16.5* (F) (R. Piculo mfl.). 2K+ ♂ Nordhasselsanden, Farsund 19.5* (F) (*J. M. Abrahamsen mfl.).

TRØNDELAG: 2K+ ♀ Paradisbukta, Egge, Steinkjer 20.–25.5* (F) (*A. Eriksen mfl.).

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nord-Afrika). Observasjonene fra Jomfruland og Stråholmen 3. mai er ikke samme individ og teller derfor som separate funn. Derimot viser bildene fra Lista 16. og 19. mai ingen forskjeller i fjærdrakten, og disse to observasjonene regnes derfor som trolig samme individ. Vest-Agder er landets klart beste fylke for arten med totalt 25 funn. Nærmest følger Vestfold med 12 og Telemark med 10. Gitt denne geografiske fordelingen er det noe overraskende at funnet fra Grimstad er det første for Aust-Agder.

Kornspurv *Emberiza calandra* (11/12 etter 1940, 79/92, 8/13)

2019 VESTFOLD: 2K+ Hummerbakken, Larvik 13.5 (A. F. Mæland).

VEST-AGDER: 2K+ Nodeland, Songdalen 29.4* (F) (B. Mørkve-Simonsen).

2K+ ♂ sy. Lista fyr og Breknemarka, Farsund 30.4–6.5* (F) (*T. B. Vestøl mfl.).

2K+ ♂ sy. Tjørveneset, Farsund 18.5–12.6* (F) (*K. M. Torland mfl.).

2K+ ♂ sy. Steinsvika, Farsund 2.–10.6* (F) (*G. Grimsby mfl.).

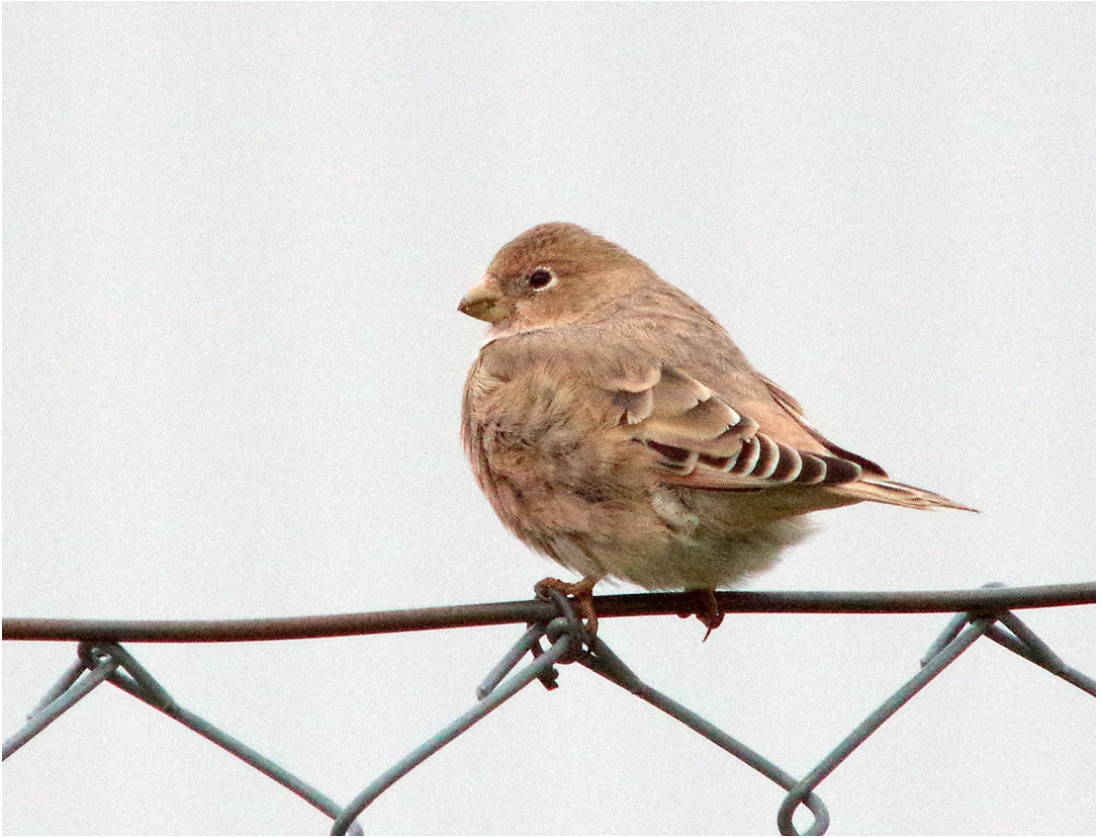
2 2K+ i par med 4 pulli (rm.) Tjørvemarka, Farsund 10.6–19.7* (F) (*T. B. Vestøl, K. M. Torland mfl.).

2 1K Midthassel, Farsund 28.10–31.12* (F) (*G. Grimsby mfl.).

ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Hårr, Hå 18.–30.5* (F) (*A. Johnsen mfl.).

2K+ ♂ sy. Erga, Klepp 1.–2.6* (F) (*O. Heggøy, *K. Mjøltnes mfl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nord-Afrika). Hekkefunnet på Lista er det første konstaterte i Norge siden 2006, da et nylig utflydd kull ble funnet på Jæren. Utover hekkefunnet er forekomsten på Lista i rapportåret uoversiktlig, men NSKF har valgt å summere opp funnene slik de presenteres over, dvs. tre ulike syngende hanner i tillegg til hekkeparet. De to ungfuglene som ble sett på Lista mot slutten av året var begge ringmerket og derfor uten tvil fra det lokale hekkefunnet. Sammen med de øvrige funnene som presenteres her betyr dette at rapportåret er det beste for arten i Norge i nyere tid. Forekomsten på Lista, og hekkefunnet i særdeleshet, er nærmere omtalt av Vestøl (2019b).

Vi gjør et nytt forsøk: Denne fuglen ble i Fugleåret 2018 (s. 49) presentert som Norges tredje trompeterfink (*Bucanetes githagineus*) – sett på Øran, Åndalsnes, Rauma (MR) 19. oktober 2018. Nærmere bildestudier viser imidlertid at det dreier seg om slektningen steinfink (Mongolian Finch, *B. mongolicus*) – som aldri før har blitt registrert i Norge! Det var et funn av steinfink i Sverige i oktober 2020 som kastet nytt lys over funnet fra Åndalsnes. Foto: Helge Arild Gyldenås.

Brun-/svarthodespurv

Emberiza bruniceps/melanocephala (0, 4, 1)
 2019 NORDLAND: 1K Myken, Rødøy 21.9*
 (F) (*K. E. Vidal, A. I. Olsen mfl.).

(Sør-Europa vest til Italia, Tyrkia og øst til Det kaspiske hav; overvintrer i India). Ungfugler av brun-/svarthodespurv er notorisk vanskelig å skille fra hverandre. Fra tidligere foreligger det fire høstfunn fra Norge, hvorav kun én er publisert som sikkert bestemt til svarthodespurv. Avgjørende karakterer for å skille mellom artene kan finnes i nebbform, hode- og vingetegninger samt overgump, men det er overlapp mellom artene på alle disse karakterene. Derfor kan selv veldokumenterte fugler, slik som årets fugl fra Myken, bli stående som ubestemte.

Gråhodespurv *Emberiza spodocephala* (0, 3, 1)

2005 ROGALAND: 2K ♀ rm. Revtangen OS, Klepp 18.7* (F) (*M. Kersbergen mfl.).
 2019 NORDLAND: 1K+ Marka, Røstlandet, Røst 16.10* (F) (*E. Grønningsæter, S. Baines).

(Sentrale Sibir fra Krasnojarsk til Stillehavet; overvintrer fra Myanmar, gjennom sørlige Kina til Japan). Funnet fra 2005 har tidligere vært plassert i kategori D pga. funndato midtsommers. Slik kategori D er definert av AERC er den imidlertid ikke ment å være en kategori for enkeltfunn, men bare for arter. Fuglen fra 2005 måtte derfor flyttes til enten kategori A eller E siden det allerede fantes antatt spontane funn av arten her til lands. I fravær av defini-

tive tegn på en fortid i fangenskap flyttes funnet nå til kategori A, selv om det fremdeles ikke kan utelukkes at det var en rømt burfugl. Årets fugl fra Røst følger derimot det forventede funnmønsteret for denne arten og voldt ingen problemer for NSKF verken med hensyn til identifikasjon eller kategorisering. Dette er første funn av arten i Nordland. De øvrige norske funnene stammer fra Titran, Frøya, Trøndelag 2. oktober 1999 og Ratvika, Ålesund, Møre og Romsdal 7.–9. desember 2013.

Hvitkronespurv *Zonotrichia leucophrys* (0, 1, 1)
Individer som viste karakterene til underarten *gambelii* (0, 1, 1)

2019 SOGN OG FJORDANE: 2K+ Sandøy, Bulandet, Askvoll 2.–7.5* (F) (*K. Rutledal, A. Braanaas mfl.).

(Alaska, Canada og vestlige deler av USA; overvintrer fra Canadas vestkyst, over store deler av USA og i nordlige Mexico). I likhet med Norges første funn av arten, fra Ona, Møre og Romsdal 2.–9. oktober 2009, viste årets fugl karakterene til den nordvestlige underarten *gambelii*. Hekkeutbredelsen til *gambelii* peker seg i utgangspunktet ikke ut med høyt potensiale for spontan opptreden i Europa, men underarten er nå påtruffet minst fem ganger på vår side av Atlanteren. I tillegg til de norske funnene er det gjort funn på Asorene i oktober 2013, i Storbritannia i april 2016 og på Færøyene i oktober 2017. Hvitkronespurv er påtruffet tilsynelatende spontant i Vest-Palearktisk totalt 20 ganger, men det vites ikke sikkert om alle de resterende 15 funnene dreier seg om fugler av nominatunderarten siden de fleste funn er publisert uten underart. Foruten de norske funnene er arten påtruffet ti ganger i Storbritannia, fire ganger på Asorene og én gang hver i Frankrike, Færøyene, Irland og Island. Funnet er nærmere omtalt av Braanaas (2019).

Funn i kategori C

Funn av arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder frittlevende bestander uten behov for supplerende utsettinger.

Stripegås *Anser indicus*

Kategoriendring fra E til C. Stripegås har sin naturlige hekkeutbredelse i høyere-liggende områder i vestre Kina og Mongolia. Overvintringsområdene strekker seg fra India til Myanmar. Arten var frem til 2002 på den norske C-listen, men ble flyttet til kategori E siden det tilsynelatende ikke fantes noen fast reproduserende bestand i Europa. Imidlertid viser det seg at en bestand var under etablering i Nederland alt fra midten av 1990-tallet. Denne bestanden økte og nådde en foreløpig topp i 2013 med 125–200 par. Siden den gang har målrettede tiltak igjen redusert bestanden til under 100 hekkepar og en vinterbestand på 250–400 individer. Samtidig har forekomsten i Norge og resten av Norden fluktuert i takt med bestanden i Nederland. Det synes derfor overveiende sannsynlig at majoriteten av de fuglene som ses her til lands kan tilskrives den nederlandske populasjonen. I samråd med sjeldenhetskomiteene i de øvrige nordiske landene er stripegås derfor flyttet tilbake til kategori C gjeldende fra og med 1995. Det skal bemerkes at fugler med ringer eller andre åpenbare tegn på en fortid i fangenskap fremdeles skal føres til kategori E. Vurdering av funn overlates imidlertid til de lokale rapportkomiteene.

Niland *Alopochen aegyptiaca* (0, 15/18, 1)

2019 ROGALAND: Ad. Kvasheim og Hårr, Hå 28.5* (F) og Orrevatnet, Klepp 30.–31.5 (*L. B. Lunde, M. Dagsland mfl.).

(Afrika; en betydelig frittlevende forvillet bestand i Sentral-Europa). Dette er første funn i Norge siden 2016, men det felles neppe mange tårer for at denne invasive arten ikke har etablert seg som en mer regelmessig art her til lands. Tre

Hvitkronespurv (White-crowned Sparrow, *Zonotrichia leucophrys*) Sandøy, Bulandet, Askvoll (SF) 5. mai 2019. Dette er kun andre funn av denne nordamerikanske hekkefuglen i Norge. Foto: Anders Braanaas.

Niland (Egyptian Goose, *Alopochen aegyptiaca*) Hår, Hå (RO) 28. mai 2019. Arten er plassert i kategorien «potensielt høy risiko» på den norske fremmedartslista. Funnet er det første i landet siden 2016. Foto: Bjørn Mo.

fjerdedeler av de norske funnene stammer fra våren, men årets funn er det seneste av disse med god margin. Årets fugl er den fjerde i Rogaland som dermed passerer Hedmark som landets beste fylke for arten.

Funn i kategori D

Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

Hvitpelikan *Pelecanus onocrotalus* (1, 0, 1)

2019 VEST-AGDER: 2K Austre Hauge og Huseby, Farsund 26.–27.6* (F) (*B. A. Belland, J. Langbråten mfl.).

(Sørøst-Europa til Sentral-Asia og Afrika sør for Sahara; europeiske fugler overvintrer

hovedsakelig i Øst- og Nordøst-Afrika). Samme fugl ble før den dukket opp på Lista sett på vestkysten av Jylland, Danmark, og ble senere på sommeren funnet igjen i Tyskland. Ettersom det var en 2K-fugl uten avvikende draktslitasje eller andre indikasjoner på en fortid i fangenskap ble den i både Danmark og Norge ansett som en opplagt kandidat for kategori A. Imidlertid slo pelikanen seg ned i Tyskland til utpå vinteren og viste etter hvert en atferd som avvek fra det som forventes fra en vill fugl. I samråd med sjeldenhetskomiteene i Danmark og Tyskland har derfor dette funnet blitt plassert i kategori D. I den forbindelse skal også nevnes en voksen hvitpelikan som rømte fra en dyrehage i Nederland i 2010. I likhet med fuglen fra rapportåret ble også den sett langs vestkysten av Jylland før den endte opp på Lista. Både hvit- og krøllpelikan *P. crispus* er imidlertid potensielle kandidater for spontan opptreden i Norden og Norge, så fremtidige funn skal derfor ikke nødvendigvis avskrives som rømlinger.

Askedrongo *Dicrurus leucophaeus* (0, 0, 1)

Individer som viste karakterene til underartsgruppen *longicaudatus* (0, 0, 1)

2019 NORDLAND: 2K+ Bleik, Andøy ca. 11.–20.6* (F) (E. Olsen).

(Sørlige Himalaya fra østligste Afghanistan til sørvestre Kina samt Myanmar og Malayahalvøya; overvintrer fra India til Indokina). Askedrongo var et meget uventet tilskudd til listen over arter påtruffet i Norge. Fuglen fra Bleik tilhørte «blackish»-underartsgruppen som hekker i den vestre delen av artens utbredelsesområde. Underarten *longicaudatus* som hekker lengst mot nordvest, til østre Afghanistan, er trekkfugl og overvintrer sør til Sri Lanka. I løpet av de siste 15 årene er det gjort en rekke funn av fugler tilhørende denne underartsgruppen utenfor det regulære overvintringsområdet, fremfor alt rundt Den persiske gulf, men også ett funn så langt vest som ved middelhavskysten av Israel i desember 2014. Arten har trolig aldri vært vanlig i fangenskap i Europa, men NSKF har funnet nedtegnelser om at fugler ble holdt i bur på kontinentet i hvert fall frem til 2010. På den annen side ble det første funnet av arten for Kasakhstan også gjort i 2019. Det var en fugl fra samme underartsgruppe som ble fotografert ca. 120 km sørvest for hovedstaden den 12. juni, altså samtidig med fuglen på Andøya. Kategorisering av funnet var vanskelig, men pga. fravær av andre funn i Europa har NSKF konkludert at både spontan opptreden og et opphav i fangenskap er mulig og derfor plassert funnet i kategori D. For flere detaljer se Olsen (2021 b).

Funn i kategori E

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men som er vanlige burfugler, eller individer som viser tegn til å komme fra fangenskap (skader i fjædrakten, plastringer rundt beina o.l.).

Svartsvane *Cygnus atratus*

I forbindelse med et felles nordisk initiativ for

å revidere kategorisering av arter med etablerte forvillede bestander i Europa har også svartsvane blitt vurdert. I Danmark er arten flyttet fra kategori E til kategori C, bl.a. med bakgrunn i et ringmerkingsgjenfunn fra Belgia. I Norge er svartsvane fremdeles en uregelmessig art, og enkelte funn har beviselig sitt opphav fra lokale fugleparker. NSKFs vurdering er derfor at svartsvane fremdeles skal plasseres i kategori E i Norge. Observatører oppfordres til å registrere alle funn av arten på *artsobservasjoner.no* slik at videre utvikling av forekomst i Norge kan overvåkes. De lokale rapportkomiteene har ansvaret for kvalitetssikring av funn av arten, men ev. funn som mistenkes å ha sitt opphav i frittlevende bestander i Europa skal forelegges NSKF for vurdering.

Rødhodeand *Netta rufina* (0, 1, 1)

2019 ROGALAND: Ad. ♂ Vågen, Sandnes 5.–9.2* (F) (*L. Berge mfl.).

(Sør- og Sentral-Europa til Sentral-Asia). Oppførsel, lokalitet og dato gav klare indikasjoner på at denne fuglen var rømt fra fangenskap. Funnet plasseres derfor i kategori E.

Hjelmfiskand *Lophodytes cucullatus* (0, 3, 0)

2019 ROGALAND: Ad. ♂ Ølen, Vindafjord 7.9* (F) (B. E. Paulsen). Ad. ♂ Sømmevågen, Sola 10.–13.11* (F) (*K. Vanning mfl.).

HORDALAND: Ad. ♂ Kalandsvatnet, Bergen 18.–26.5* (F) (*E. van Lin, D. Gjerde mfl.).

(Nord-Amerika). En voksen hann med gul plastring ble sett i Radøy, Hordaland høsten 2018. Begge observasjonene fra Rogaland i rapportåret dreier seg også om hanner med gul plastring. Det antas derfor at alle funn i 2018 og 2019 dreier seg om ett og samme individ.

Munkegribb *Aegypius monachus* (0, 0, 1)

2019 Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og

Askedrongo (Ashy Drongo, *Dicrurus leucophaeus*) Bleik, Andøy (NO) 17. juni 2019. Et høyst uventet førstefunn for Norge. Arten hekker nærmest i det østlige Afghanistan, og funnet plasseres i kategori D av NSKF siden både spontan opptreden og et opphav i fangenskap er mulig i dette tilfellet. Foto: Enok Olsen.

Trøndelag: 4K ♀ div. kommuner 18.5–31.12* (F, GPS) (E. Bangjord, E. Sæter, M. Vang mfl.).

(Den iberiske halvøy samt fjellområder fra Tyrkia via Sentral-Asia til Kina og Mongolia). Alle «observasjonene» dreier seg om GPS-sporing av den spanske fuglen *Brinzoia*. De eneste unn-takene er feltobservasjoner fra Tydal, Trøndelag 19. mai og Bjerkreim, Rogaland i november, men selv disse observasjonene var bare mulig på grunnlag av GPS-signalene. Det virker nesten utrolig at en så stor fugl kan ha unngått oppmerksomhet i mer enn et halvt år, men det viser også at mange sjeldne, store rovfugler kan besøke vårt land uten noen gang å bli funnet. *Brinzoia* ble klekket i vill tilstand, men ble funnet for-

kommen kort tid etter at den hadde forlatt reiret i 2016. Fuglen ble tatt i forpleining som del av et gjenintroduksjonsprogram for arten i Spania. Der ble den holdt helt til 7. oktober 2018 da den ble satt ut i det fri drøyt 100 km unna der den ble funnet. I slutten av mars 2019 begynte den på en vandring nordover og krysset bl.a. østlige deler av Danmark samt sørlige Sverige før den ankom Norge. Kategorisering av dette funnet har blitt diskutert mellom de nordiske sjeldenhetskomiteene, og det ble konkludert at fuglens lange opphold i fangenskap rett etter at den hadde forlatt reiret kan ha bidratt til å endre levestedet og på den måten være en årsak til den uventede ferden mot nord. Funnet er derfor plassert i kategori E i alle de tre landene.

Antatte hybrider og tilbakekryssninger

Taffeland *Aythya ferina* x **hvitøyeand** *A. nyroca* (0, 2, 0)

2019 ROGALAND: Ad. ♂ Orrevatnet, Klepp 20.1 (T. A. Olsen). 2 ad. i par Harvalandsvatnet, Sola, Stokkalandsvatnet, Sandnes og Øksnevadtjernet, Klepp 26.2–21.5* (F) (B. Mo mfl.)

Det samme hybridparet oppholdt seg på samme lokalitet også de to foregående årene. Årets observasjoner teller derfor ikke som et nytt funn.

Hvitøyeand *Aythya nyroca* x **toppand** *A. fuligula* (0, 0, 1)

2019 TRØNDELAG: Ad. ♂ Holtvatna, Midtre Gauldal 8.5* (F) (A. Stavne mfl.).

Første funn av denne hybridkombinasjonen i Norge.

Utilstrekkelig dokumenterte funn

Listen under omfatter funn som ikke anses å være tilstrekkelig dokumentert for innlemmelse i den norske funnoversikten. I det store flertallet av tilfeller omfatter dette saker der beskrivelse og/eller dokumentasjon ikke er tilstrekkelig detaljert for å kunne utelukke eventuelle forvekslingsarter. I de tilfellene der komiteen føler seg sikker på at den opprinnelige identifikasjon er feilaktig, er dette kommentert.

Amerikablesand *Mareca americana*

2016 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♀ Surnadalsøra, Surnadal 1.6.

Alpeseiler *Tachymarptis melba*

2019 VESTFOLD: 2K+ Tønsberg sentrum, Tønsberg 15.7.

Gråseiler *Apus pallidus*

2019 SOGN OG FJORDANE: 2K+ Kråkenes fyr, Vågsøy 4.6.

Spisshalepetrell *Bulweria bulwerii*

2019 ROGALAND: 2K+ Revehamna, Klepp 20.7.

Storlire *Ardenna gravis*

2018 ØSTFOLD: 1K+ Gunnarsbyneset, Rygge 26.9.
ROGALAND: 1K+ Pedleneset, Utsira 6.10.

Stork *Ciconia ciconia*

2019 TRØNDELAG: 2K+ Trættsveet, Hammervatnet, Levanger 9.4.

Aftenfalk *Falco vespertinus*

2019 SOGN OG FJORDANE: Ad. ♂ Kvalheim, Vågsøy 31.7.

Eremittvireo *Vireo solitarius*

2018 NORDLAND: 1K+ Varan, Røstlandet, Røst 5.9.

Salt-/fleck-/turkestandverglerke

Alaudala cheleensis/rufescens/heinei

2019 ROGALAND: 2K+ Stava, Karmøy 2.5.

«Flekkdverglerke» er nå delt opp i tre arter av IOC. De to tidligere publiserte funnene vil bli tatt opp til ny vurdering for om mulig å bestemme de til artsnivå.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

2019 AUST-AGDER: 1K+ Vigeland, Arendal 5.10.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos*

2019 NORDLAND: 1K+ Skomvær, Røst 14.10.

Asia-/østsvartstrupe *Saxicola maurus/stejnegeri*

2019 TRØNDELAG: 2K+ ♀ Tronsmoen, Vera, Verdal 11.–12.5.

Trompeterfink *Bucanetes githagineus*

2019 HEDMARK: 2K+ ♂ Skrollfjellet, Stor-Elvdal 7.7.

Hybrid hvitøyeand x toppand (hybrid Ferruginous Duck, *Aythya nyroca* x Tufted Duck, *A. fuligula*) adult hann Holtvatna, Midtre Gauldal (TØ) 8. mai 2019. Funnet er det første av denne hybridkombinasjonen i Norge. Foto: Arnt Stavne

Gulirisk *Serinus serinus*

2019 OPPLAND: 2K+ ♂ Høvreslie, Sør-Aurdal 27.6.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos*

2019 TRØNDELAGE: 2K+ ♀ Lerkehaug, Steinkjer 23.–24.1.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos*

x **gulspurv** *E. citrinella*

2017 AUST-AGDER: 2K+ ♀ Vik, Grimstad 5.2.

Dementier

Storlire *Ardenna gravis*

1984 ROGALAND: 1K+ Pedlenseset, Utsira 28.8.

1989 TRØNDELAGE: 1K+ Titran, Frøya 2.9.

Begge funnene er dementert av observatørene ettersom forveksling med havsule ikke kan utelukkes.

Revurderinger

Mongol-/ørkenlo

Charadrius mongolus/leschenaultii (3, 2, 0)

- 1970 ROGALAND: Ad. Sømmevågen, Sola 21.8 (*A. C. Cederløv, A. Bernhoft-Osa).
- 1971 ROGALAND: Ad. Strandnesvågen, Sola 31.5–3.6 (G. Thu, T. Tysse mfl.).
- 1973 ØSTFOLD: Ad. ♂ Kurefjorden, Rygge 22.7* (F) (*H. Rosnes, A. Rosnes).
- 1988 FINNMARK: Ad. ♂ Nordkapp, Nordkapp 22.–23.6 (I.-G. Lindstein).
- 2001 ØSTFOLD: Ad. ♂ Øra, Fredrikstad 12.9 (*T. A. Andersen, T. Sand, L. P. Simensen).

Revurderingen av disse fem funnene ble initiert av et ønske om ny gransking av de to funnene fra Østfold. For å få en helhetlig vurdering ble også de tre andre funnene av ubestemt mongol-/ørkenlo inkludert. Fuglen fra 1973 var tidligere publisert som Norges første funn av mongollo, men ble i revurderingsrapporten fra 2002 publisert som ubestemt. Fargebildene viser en fugl med klare likhetstrekk med mongollo, men pga. bildekvalitet er det ikke mulig å studere avgjørende detaljer slik som nebbform og beinfarge. NSKF har derfor valgt å opprettholde kjennelsen fra 2002 om at fuglen ikke kan bestemmes sikkert til Norges første mongollo. De resterende fire dreier seg alle om udokumenterte fugler som, med unntak av funnet fra 1970, høyst trolig var ørkenloer. Beskrivelsen av fuglen fra 2001 er den mest detaljerte, men bl.a. pga. kort observasjonstid har NSKF vurdert at også dette funnet bør betraktes som trolig ørkenlo og opprettholder derfor kjennelsen som ubestemt. Merk for øvrig presisering av lokalitet for de to første funnene.

Ubestemt noddy *Anous sp.* (0, 0, 0)

- 1974 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 3.8.

(Tropiske områder av alle verdenshavene). Funnet ble opprinnelig publisert som brun-noddy (Michaelsen 1985), men senere endret til ubestemt noddy (Mjøs 2002). Brun- og svart-noddy er de eneste artene i slekten som fore-

kommer i Atlanterhavet og i realiteten de som kan tenkes å forekomme i Europa. Det eneste andre funnet av en noddy-art i Europa er et innsamlet eksemplar av brun-noddy fra Tyskland i oktober 1912. Beskrivelsen av fuglen fra Mølen har etter NSKFs nye vurdering ikke en detaljeringsgrad som tillater fortsatt godkjenning av et så ekstremt funn. Taksonet strykes dermed fra Norgeslisten.

Konge-/høvdingerne

Thalasseus maximus/albididorsalis (0, 0, 0)

- 1976 VESTFOLD: Ad. Rauer, Larvik 26.6.

(Nord-Amerika og Karibia (kongeterne), og Vest-Afrika (høvdingerne)). Identifikasjon av «oransje-nebbede» terner er utfordrende og krever gode observasjonsomstendigheter. Funnet fra Rauer er også tidligere blitt revurdert av NSKF (Mjøs 2002), og ble da stående som Norges eneste funn av «kongeterne». Den nylige oppdelingen i to arter har gjort identifikasjon av slike fugler i Europa enda mer komplisert. Fuglen fra Rauer ble av observatørene aldri bestemt til det som da var underarter. Ut fra beskrivelsen og skisser er det også NSKFs vurdering at dette ikke er mulig. Ved vurdering av rapporten på fuglen ble det imidlertid også funnet avvik i beskrivelsen sett i forhold til de to «nye» artene. Andre arter, eksempelvis langnebbterne *Th. elegans* og (2K) rovterne *Hydroprogne caspia*, ble også vurdert uten at summen av karakterer passer med noen av disse heller. NSKFs nye vurdering er derfor at funnet ikke er tilstrekkelig dokumentert til å bestemmes sikkert til noen art eller artspar, og strykes dermed fra Norgeslisten. Det kan også nevnes at to eldre funn fra Storbritannia av samme årsak er strøket fra den britiske listen.

Brunhodetrupial *Molothrus ater* (0, 2, 0)

- 1987 TELEMAR: 2K+ ♀ Jomfruland, Kragerø 1.6* (F) (*H. I. Nicolaysen, B. Johnsen, Ø. Olsen).
- 2010 HEDMARK: 2K+ ♂ Orkelbogen, Tynset 15.5* (F) (R. Buan).

(Nord-Amerika). Foruten de to norske funnene er brunhodetrupial påtruffet i Europa fem ganger i Storbritannia og én gang hver i Frankrike og

Denne fuglen ble fotografert ved Orkelbogen på Kvikneskogen, Tynset (HE) 15. mai 2010. En måned senere ble bildene sendt til NOF med spørsmål om hvilken art den tilhørte. Dermed kunne man konstatere at Norges andre brunhodetrupial (Brown-headed Cowbird, *Molothrus ater*) hadde blitt observert. NSKF har etter en revurdering av funnet beholdt den i kategori A. Foto: Roar Buan.

Tyskland. Disse totalt ni funnene fordeler seg med to i 1987/88 og syv i fireårsperioden 2009–2012, dvs. alle etter at den mest omfattende importen av burfugler fra Nord-Amerika var avsluttet. Arten viser en nokså konsistent forekomst med åtte av de ni funnene fra våren mellom 24. april og 1. juni. Selv om også brunhodetrupial er dokumentert i burfuglhandelen, bl.a. fra Belgia i 1989 (McKay 1994) virker det ikke som den er eller har vært særlig vanlig. Med bakgrunn i dette er det NSKFs vurdering at spontan forekomst i Europa er sannsynlig og begge funnene beholdes i kategori A.

Indigospurv *Passerina cyanea* (0, 1, 0)

2002 TROMS: 3K+ ♂ Rabbåsen, Sørreisa
15.–21.5* (F) (R. Engseth).

(Østlige Nord-Amerika; overvintrer i Mellom-Amerika og Karibia). Funnet har tidligere blitt publisert i kategori D, men er nå flyttet til kategori E siden NSKF finner det overveiende sannsynlig at det dreier seg om en rømt burfugl. Indigospurv både var og er fremdeles en vanlig art i burfuglhandelen på kontinentet. At rømte

indigospurver kan forville seg til det nordlige Skandinavia er bevist i form av en fugl med burfuglring som ble observert på et fuglebrett ved Rovaniemi, Nord-Finland 9.–11. mai 2001. Bare det ene beinet er synlig på bildet av den norske fuglen, så det kan ikke utelukkes at også den var ringmerket. Fra resten av Europa foreligger det i tillegg til en rekke antatte rømlinger også en håndfull funn av antatt spontane fugler. Det dreier seg imidlertid i all hovedsak om ungfugler fra vestlige utposter på senhøsten. På Asorene, der det er sett mer enn 60 fugler på høsten, er samtlige funn av ungfugler. At en voksen (3K+) fugl fra Troms i mai skulle være en vill fugl virker derfor lite sannsynlig.

Blåtykknebb *Passerina caerulea* (0, 1, 0)

2011 VESTFOLD: 3K+ ♀ rm. Store Færder,
Færder 10.7* (F) (S. Eide).

(Sørlige Nord-Amerika; overvintrer i Mellom-Amerika og Karibia). Funnet har tidligere blitt publisert i kategori D, men er nå flyttet til kategori E siden NSKF finner det overveiende sannsynlig at det dreier seg om en rømt burfugl. Merk at

fuglens alder ved første publisering feilaktig ble angitt som 2K. Det er gjort ett funn av en antatt spontant forekommende ungfugl fra Corvo på Asorene i oktober 2018, men øvrige europeiske funn viser et spredt funnbilde fra mars til august. Det ble gjort isotop-analyse av fjær fra fuglen som ble fanget på Store Færder som indikerte at fjæra hadde vokst ut i kontinentale Vest-Europa. Arten forekommer fremdeles i burfuglhandel og sammen med resultatet fra isotop-analysen, manglende støtte i funnmønster og fuglens alder finner NSKF det overveiende sannsynlig at det dreier seg om en rømt fugl. En tilsvarende endring av status ble gjort i Storbritannia alt i 2008 (BOURC 2009).

Sisselspurv *Spiza americana* (0, 1, 0)

1981 SOGN OG FJORDANE: 2K+ ♂ Måløy, Måløy 29.7* (F) (T. A. Stormark).

(Sentrale USA øst for Rocky Mountains; overvintrer fra sørlige Mexico til nordlige Sør-Amerika). Funnet er tidligere publisert i kategori A, men er nå flyttet til kategori D siden det etter NSKFs vurdering er like sannsynlig at det dreier seg om en rømt burfugl som en spontan forekomst. Sisselspurv utgår dermed fra listen over spontant påtrufne arter i Norge. Fuglen fra Måløy er den eneste fra Europa foruten åtte funn fra de vestligste øyene på Asorene. Alle funn fra denne øygruppa er gjort på høsten fra slutten av september til begynnelsen av november i årene fra 2009 til 2019. Arten hadde en markant nedgang i bestanden fra 1960-tallet frem til slutten av 1970-tallet. Siden har bestanden vært stabil, men arten har altså ikke blitt funnet andre steder i Europa verken før eller etter funnet i Måløy. Det norske funnet kom også i en periode da store mengder villfangede spurvefugler slik som pavespurv *P. ciris* og lazulispurv *P. amoena* ble importert til Europa fra Mexico, se f.eks. England (1974). Selv om sisselspurv ikke nevnes spesifikt av England trekker store deler av bestanden gjennom Mexico og det er ikke utenkelig at den ble importert i denne perioden. Dato for funnet i Måløy korrelerer også bedre med funnbildet av rømte fugler i Norden enn for andre arter av amerikanske frøspisere som har et etablert forekomstmønster i Europa.

Rosenbrysttykknebb

Pheucticus ludovicianus (0, 3, 0)

2012 HEDMARK: 3K+ ♂ Elvdal, Engerdal 11.–19.6* (F) (*H. Nymoene, *K. Nymoene mfl.).

(Østlige Nord-Amerika; overvintrer i Mellom-Amerika og nordlige Sør-Amerika). Funnet har tidligere blitt publisert i kategori A, men er nå flyttet til kategori E siden NSKF finner det overveiende sannsynlig at det dreier seg om en rømt burfugl. Årsaken til at funnet er flyttet er en kombinasjon av alder, avvikende fjærdrakt, en utvekst eller skade på høyre bein, funndato som ikke faller inn under det etablerte funnmønsteret i Europa og en noe uventet lokalitet. Siden funnet første gang ble publisert er det også bragt på det rene at arten fremdeles er ganske vanlig i burfuglhandel i Europa. Det er fremdeles to funn i kategori A i Norge, begge fra Utsira i 1977, hhv. i mai og oktober.

Gulhodetrupial

Xanthocephalus xanthocephalus (0, 1, 0)

1979 TRØNDELAGE: 3K+ ♂ Halten, Frøya 30.5 (H. Støen).

(Vestlige og sentrale Nord-Amerika; overvintrer i sørvestre USA og Mexico) Funnet var opprinnelig publisert i kategori E, men ble flyttet til kategori D i 2002. En analyse av det europeiske funnbildet for arten ble publisert av Proctor & Donald (2003). I denne artikkelen ble enkelte funn, deriblant fuglen fra Halten, pekt ut som gode kandidater for spontan opptrøden. Imidlertid er det ikke gjort noen nye funn i Europa etter 1990. Observasjonen fra Island i 2002 som nevnes av Proctor & Donald ble aldri vurdert av den islandske sjeldenhetskomiteen og må betraktes som tvilsom. De europeiske funnene, deriblant det norske, kommer i all hovedsak fra en periode der arten ble importert til Europa (England 1974). Det faktum at alle aldersbestemte europeiske funn dreier seg om voksne fugler taler heller ikke for en spontan forekomst. NSKF finner det overveiende sannsynlig at fuglen fra Halten er en rømt burfugl og flytter derfor funnet tilbake til kategori E.

Rosenbrysttykknebb (Rose-breasted Grosbeak, *Pheucticus ludovicianus*) adult hann Elvdal, Engerdal (HE) 18. juni 2012. Fuglen hadde tilhold på lokaliteten i over en uke. Funnet er flyttet fra kategori A til kategori E siden NSKF etter en ny vurdering finner det overveiende sannsynlig at det dreier seg om en rømt burfugl. Foto: Morten Vang / fuglefoto.net.

English summary

This is the 44th annual report from the Norwegian rare birds committee (Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)). The majority of records published here are from 2019, but a number of older records are also included. NSKF follows advice given by IOC World Bird List on issues concerning taxonomy and nomenclature, this report is based on ver. 11.1. The systematic list of accepted records is set out in the following system: (1) The bird's Norwegian name, (2) scientific name, (3) the numbers in brackets, e.g. (2, 30/32, 2), refers respectively to the (i) total number of records/total number

of individuals up to and including 1974, (ii) total number of records/total number of individuals from 1975 (the foundation year of NSKF), except (iii) records/individuals in 2019, (4) year, (5) county, (6) number of individuals, age (1K = first calendar year etc.), sex (if known) and sometimes circumstances («rm.» means that the bird was ringed, «sy.» indicates a singing male), (7) site and municipality, (8) date, (9) * indicates if the record was complemented by positive evidence, and type of the evidence (F = photo, V = video, L = sound recording, DNA = DNA analysed, GPS = GPS-tracked), (10) observers' names in brackets, main observer(s) being specified first and emphasized with *, (11) roughly gives the species' distribution and (12) comments concerning the records.

Changes to the Norwegian list

Four new species were accepted onto Category A of the Norwegian list in 2019: Grey-headed Lapwing *Vanellus cinereus* Gåresund, Arendal, Aust-Agder 2nd–4th May, Tufted Puffin *Fratercula cirrhata* Nordhamna, Bear Island 13th July, Taiga Flycatcher *Ficedula albicilla* Sula, Frøya, Trøndelag 26th September and Eastern Yellow Wagtail *Motacilla tschutschensis* Stråholmen, Kragerø, Telemark 27th October. Furthermore, Mongolian Finch *Bucanetes mongolicus* is added to Cat. A based on a record from Åndalsnes, Rauma, Møre og Romsdal 19th October 2018. This record was erroneously published as Trumpeter Finch *B. githagineus* in the last report from NSKF.

A review of some older records of Nearctic seedeaters saw the sole Norwegian record of Dickcissel *Spiza americana* from 29th July 1981 removed from Cat. A and placed in Cat. D due to lack of a supporting occurrence pattern in Europe; the record fits well with the temporal peak occurrence of species like Painted *Passerina ciris* and Lazuli Bunting *P. amoena*. In the opposite direction, Bar-headed Goose *Anser indicus* is elevated from Cat. E to Cat. C.

The descriptions of the previously accepted records of Brown/Black Noddy *Anous stolidus/ minutus* and Royal/West African Crested Tern *Thalasseus maximus/albididorsalis* have both been re-assessed and found insufficiently detailed for continued acceptance. Consequently, both species-pairs are removed from the Norwegian list.

Following these changes, the Norwegian list (Cat. A–C) stands at 515 species by the end of 2019.

The first Ashy Drongo *Dicrurus leucophaeus* for Norway and Europe was seen at Bleik, Andøy, Nordland on 11th–20th June. This record is placed in Cat. D due to the unknown origin of the bird and lack of any previous supporting occurrence pattern in Europe. The first Norwegian record of Cinereous Vulture *Aegypius monachus* was a GPS-tagged bird that entered the country from Sweden on 18th May and roamed the southern part of the country

for the rest of the year. The bird was hatched in the wild, but was found in weak condition shortly after fledging. It was taken into a reintroduction program and remained there for two years before being released with a GPS tag. Due to the long period in captivity, this record is placed in Cat. E.

NSKF has reviewed a number of records of Nearctic seedeaters without any established occurrence pattern in the Western Palearctic. In addition to Dickcissel mentioned above, records of Indigo Bunting *P. cyanea*, Blue Grosbeak *P. caerulea* and Yellow-headed Blackbird *Xanthocephalus xanthocephalus* have all been transferred from Cat. D to Cat. E since a captive origin seems more likely for all three species.

General trends

Also published here (taxa with fewer than ten previous records) are the 7th Stejneger's Scoter *Melanitta stejnegeri*, 5th Black Scoter *M. americana*, 8th Greater Sand Plover *Charadrius leschenaultii*, 8th Stilt Sandpiper *Calidris himantopus*, 8th Baird's Sandpiper *C. bairdii*, 2nd Greater Yellowlegs *Tringa melanoleuca*, 3rd & 4th Oriental Pratincole *Glareola maldivarum*, 9th Whiskered Tern *Chlidonias hybrida*, 8th Little Bittern *Ixobrychus minutus*, 2nd Squacco Heron *Ardeola ralloides*, 10th Cattle Egret *Bubulcus ibis*, 5th Brown Shrike *Lanius cristatus*, 3rd Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus*, 7th & 8th Eastern Olivaceous Warbler *Iduna pallida*, 5th Western Subalpine Warbler *Curruca iberiae*, 5th Swainson's Thrush *Catharus ustulatus*, 7th Eastern Black Redstart *Phoenicurus ochruros phoenicuroides*, 4th Black-faced Bunting *Emberiza spodocephala* and 2nd White-crowned Sparrow *Zonotrichia leucophrys*.

Record numbers for Norway of the following species were achieved during 2019 (number of records/individuals in brackets): Ring-necked Duck *Aythya collaris* (8), Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva* (6), Bonaparte's Gull *Chroicocephalus philadelphia* (3), Red-footed Falcon *Falco vespertinus* (12/14), Woodchat Shrike *L. senator* (4) and Corn Bunting *E. calandra* (8/13).

In general, the number of rarities recorded in Norway in 2019 was high, only superseded by 2013 and 2016. Particularly warm weather in the end of April resulted in this period being the best for arrival of rare birds during the entire year. On the other hand, compared to a normal year, the autumn produced fewer records than usual, especially on the isolated islands along the west coast.

Referanser

Generelle referanser

For henvisninger til forekomst av sjeldne arter i Danmark, Finland og Sverige henvises det til de offisielle nettsidene for sjeldenhetskomiteene i de aktuelle landene. For å unngå for mange gjentakelser er disse referansene ikke angitt hver gang. Disse generelle referansene er:

Danmark: Sjældenhedsudvalget (SU)
www.netfugl.dk/dklist.php

Finland: Suomen Rariteetikomitea (RK)
<https://tiedostot.birdlife.fi/rk/RK-hyvaksytyt-2019-asti.pdf>

Sverige: Raritetskommittén (Rk)
www.birdlife.se/rk/raritetskatalogen

For en komplett liste med referanser til tidligere publikasjoner fra NSKF henvises det til nettsiden: birdlife.no/organisasjonen/nskf/rapporter.php. Oppdatert Norgesliste med funndetaljer og statistikker for samtlige arter i kategoriene A–C er også tilgjengelig på birdlife.no/organisasjonen/nskf/norgeslisten.php. Samtlige funn av arter som er eller tidligere har vært på NSKFs rapporteringsliste er også lagt ut på artsobservasjoner.no.

Øvrige referanser

BOURC 2009. British Ornithologists' Union Records Committee: 37th Report (October 2008). *Ibis* 151: 224–230.

Braanaas, A. 2019. Hvitkronespurv i Bulandet. *Vår Fuglefauna* 42: 115.

England, M. D. 1974. A further review of the problem of 'escapes'. *British Birds* 67: 177–197.

Haftorn, S. 1971. *Norges fugler*. Universitetsforlaget, Oslo. 862 s.

Hellandsjø, K. & Shannon, T. 2019. Taiga-fluesnapper – ny art for Norge. *Vår Fuglefauna* 42: 234–237.

Hveding, H. 2019. Norges andre plystresnipe. *Vår Fuglefauna* 42: 112–113.

McKay, C. R. 1994. Brown-headed Cowbird in Strathclyde: new to Britain and Ireland. *British Birds* 87: 284–288.

Michaelsen, J. 1985. Sjeldne fugler i Norge i 1981. *Vår Fuglefauna* 8: 49–52.

Mjøs, A. T. 2002. Revurdering av eldre funn og endringer på den norske fuglelisten. *Ornis Norvegica* 25: 64–92.

Mobakken, G. 2021. Tufted Puffin on Bjørnøya, Svalbard in July 2019 and May 2020. *Dutch Birding* 43: i trykk.

Molværsmyr, S. & Fox, A. D. 2020. Using $\delta^2\text{H}$ stable isotope analysis to identify the origin of a first winter Red-breasted Goose *Branta ruficollis* caught in Norway. *Ornis Norvegica* 43: 1–3.

Myklebust, M. 2019. Gråhodeviipe – ny art for Norge. *Vår Fuglefauna* 42: 116–117.

Olsen, T. 2019. Rødstrupesanger: ID-nøtt i rødt, hvitt og grått. *Vår Fuglefauna* 42: 140–147.

Olsen, T. 2021 a. Ny taksonomi og systematikk for fugl i Norge. *Vår Fuglefauna* 44: i trykk.

Olsen, T. 2021 b. Ashy Drongo at Bleik, Norway in June 2019. *Dutch Birding* 43: i trykk.

Proctor, B. & Donald, C. 2003. Yellow-headed Blackbirds in Britain and Europe. *Birding World* 16: 69–81.

Schreven, K. H. T. 2020. Lanceolated Warbler on Hornøya, Svalbard. *Dutch Birding* 42: 175–179.

van der Spek, V. & Martinez, N. 2018. Identification and temporal distribution of hybrid redstarts and Eastern Black Redstart in Europe. *Dutch Birding* 40: 141–151.

Strøm, H., Gudmundsson, F. T. & Wellesen, G. 2019. Topplunde observert på Svalbard. *Vår Fuglefauna* 42: 174.

Vestøl, T. B. 2019 a. Norges andre topphegre. *Vår Fuglefauna* 42: 175.

Vestøl, T. B. 2019 b. Hekkende kornspurv på Lista. *Vår Fuglefauna* 42: 176–177.

Winnem, A. 2020. Kanadahettemåke i Ørland. *Vår Fuglefauna* 43: 60.